

LUNDS
UNIVERSITET

Fokus på mötesplatser

En diskursanalys av begreppet mötesplats i
översiktsplanen för Nyhamnen, Malmö

Maria Sjöland Kozlovic

Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi,
Lunds universitet
Examensarbete inom kandidatprogrammet i samhällsplanering
SGEL36, VT2020
Handledare, Ann-Katrin Bäcklund

Abstract

This bachelor's thesis in urban planning aims to investigate the ongoing discourse of the need for urban encounters. Through a discourse analysis of the urban renewal project Nyhamnen, Malmö, the research aspires to understand the role of meeting places in providing the opportunity for strangers to meet. A meeting which results in intercultural respect and furthered social sustainability. Using three theoretical perspectives, this thesis examines how Malmö stad understands the purpose of the concept of meeting places. The first perspective discusses the city as an entrepreneurial city, using tolerance and meeting places as a way of marketing the city as attractive and creating economic growth. The second perspective investigates the meeting place as a means to creating convivial encounters, safety and solidarity and the last perspective discusses critique of the former, in regard to its ability to create social sustainability and therefor emphasizes the need for meaningful contact by the concepts of micro-publics and social infrastructure. By applying a post-structural, social constructionist perspective I critically reflect on how Malmö stad understand meeting places as a means to create social sustainability. I reach the conclusion that there is a lack of clarity in the communication of who the meeting place is for and why. I argue that there is a need to determine the purpose of meeting places and to recognise the limitations urban planning presents in creating social sustainability through the concept of encounters. Finally, I stress that equality lies in the social structures and not in the way the city is built and that we therefore need to understand the concept of encounters before creating meeting places.

Key words: Meeting places, encounter, social sustainability, urban planning, discourse analysis, Malmö

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
1. Inledning.....	4
1.1. Problemformulering.....	5
1.2. Avgränsning.....	5
1.3. Disposition	5
2. Bakgrund	6
2.1. Fallstudien: Introduktion av Nyhamnen.....	6
2.2. Malmö som postindustriell stad	6
2.3. Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö	7
2.4. Begreppet mötesplats i en planeringskontext	9
3. Metod	11
3.1. Forskningsstrategi.....	11
3.2. Tillvägagångsätt.....	12
3.2.1. Avgränsning och urval.....	12
3.2.3. Insamling av material.....	13
3.2.4. Bearbetning av material.....	13
4. Tre teoretiska perspektiv på mötesplatser.....	15
4.1. Marknadsföring av mötesplatser för ekonomisk tillväxt	15
4.2. Mötesplatser för trygghet och gemenskap.....	17
4.3. Det meningsfulla mötet	18
4.4. Sammanfattning.....	20
5. Analys	21
5.1. Resultat - Nyhamnen som mötesplats.....	21
5.1.1. Trygghet och respekt.....	21
5.1.2. Attraktivitet.....	22
5.1.3. Social hållbarhet.....	23
5.1.4. Odefinierbara mötesplatser.....	24
5.2. Diskussion om Malmö stads användning av begreppet mötesplats	25
5.2.1. Ett sätt att bygga tillit, trygghet och respekt.....	25
5.2.2. En postindustriell marknadsföring.....	27
5.2.3. Ett schablonartat begrepp.....	28
6. Slutsatser och avslutande diskussion	30
6.1. Vidare forskning.....	31
Appendix A	35
Appendix B	36
Appendix C	37

1. Inledning

På uppdrag av regeringen fick Boverket 2009 i uppgift att ta fram en kunskapsöversikt för hur man genom fysisk samhällsplaneringen kan motverka segregation och främja integration. I rapporten konstaterade Boverket att det finns ett problem med att människor med olika bakgrunder och erfarenheter bor segregerade från varandra. Distansen och de uteblivna mötena väntades öka risken för intolerans och motsättningar. Utifrån detta pekade Boverket (2010, 23) på att det fanns ett behov av goda mötesplatser. Två år senare publicerade Delegationen för hållbara städer *Femton hinder för en hållbar stadsutveckling* och pekade på en *ökad social och rumslig uppdelning i städerna* som ett hinder. Som förslag för att åtgärda och bemöta detta hinder hänvisade man till Boverkets rapport från 2010 som uttryckte att det behövde byggas goda mötesplatser för att skapa förutsättningar för olika befolkningsgrupper att mötas och utveckla relationer (SOU M 2011:01/2012/66, 16). Detta är ingen ny diskussion inom samhällsplanering, redan 1986 skapades ett *Förnyelsebidrag* där staten avsatte 156 miljoner kronor som skulle gå till att förbättra den fysiska utemiljön i områden med sociala problem. Halva budgeten gick till att skapa vad man benämnde som nya mötesplatser (Boverket, 2010, 28).

Diskussionen kring behovet av mötesplatser i staden för att skapa social hållbarhet är återkommande och åtta år efter att Delegationen för hållbara städer publicerat sin problemformulering är idén lika aktuell. Det har sedan 90-talet skett en ökad användning av begreppet *mötesplats*. I Malmö stads översiktsplaner blir det tydligt, 1990 användes begreppet två gånger (Malmö stad, 1990) medan det i den nuvarande planen från 2018 används 25 gånger (Malmö stad, 2018). Vidare utökas innebörden av mötesplatser då ett av de tre prioriterade områdena är att utveckla de gemensamma kontaktytorna i staden så att möten mellan människor kan uppstå och därmed stimulera demokrati och delaktighet i staden (Malmö stad, 2018, 15). Detta förstärks ytterligare av att Malmö stads slogan är *Mångfald, möten, möjligheter* (Malmö stad, 2018). Emina Kovacic (2013), planarkitekt vid Karlshamns kommun, menar att begreppet *mötesplats* har blivit populärt att använda inom framtidsvisioner och att begreppet omges av positivt laddade adjektiv som *spännande, kreativa, levande, oväntade, demokratiska* och *spontana*. Hon menar att innebörden av begreppet behöver diskuteras och ställer sig frågan var intresset för mötesplatser uppstått från och vilka mötesplatser det är vi strävar efter att skapa. Detta är något som även landskapsarkitekten Karin Andersson (2013) efterfrågar när hon ställer sig kritisk till begreppet *goda mötesplatser* och ifrågasätter vilka dessa platser egentligen är.

I linje med Kovacic och Andersson ställer jag mig följande frågor: Vad är en mötesplats? Vilka möten är det som ska uppstå där? Sker ett möte enbart av att människor i staden befinner sig på samma offentliga plats? Dessa frågor utgör grogrunden för denna studie.

1.1. Problemformulering

Syftet med denna studie är att problematisera begreppet *mötesplats* för att undersöka vilka syften och funktioner begreppet tillskrivs i en svensk planeringsdiskurs. För att avgränsa arbetet har en diskursanalys av den fördjupade översiktsplanen för Nyhamnen i Malmö genomförts. Uppsatsen tar därför utgångspunkt i följande frågeställning:

Vilka funktioner och syften tillskrivs begreppet mötesplats i den fördjupade översiktsplanen för stadsutvecklingsprojektet Nyhamnen i Malmö?

1.2. Avgränsning

I problemformuleringen särskiljer jag på begreppen *syfte* och *funktion*. Med begreppet *syfte* avser jag att undersöka den övergripande visionen om mötesplatser avsedda nytta medan jag genom begreppet *funktion* avser att förstå den mer praktiska uppgiften mötesplatser väntas fylla - vem är det som ska mötas och varför?

Jag har valt att studera en större svensk stad eftersom det är i städer som mötesplatser ofta anses kunna fungera som ett verktyg för att skapa social hållbarhet (Region Skåne, 2016; Boverket, 2019; Lunds Kommun, 2017). Valet att studera begreppets användning i ett planeringsdokument är relevant utifrån att jag är intresserad av att undersöka de visioner som omger begreppet. Översiktsplanering sker inom det svenska planmonopolet och följer därmed plan- och bygglagen. Det som uttrycks i planeringsdokument är det som ska ange riktningen för den långsiktiga utvecklingen av det avsedda området (SFS 2010:900, 3 kap. 2 §), de visioner som omger mötesplatser i plandokument är därför relevanta att studera för att undersöka vilka syften och funktioner som tillskrivs mötesplatser.

1.3. Disposition

Uppsatsen är uppdelad i sex kapitel. I det andra kapitlet ges en kort presentation av Nyhamnen och Malmö i syfte att ge kontext till fallstudien, i detta kapitel presenteras även tidigare forskning om begreppet *mötesplats*. I det tredje kapitlet diskuteras studiens vetenskapliga utgångspunkt och metod. Därefter presenteras det teoretiska ramverket som utgörs av tre perspektiv för hur man kan förstå användningen av begreppet *mötesplats*, detta mynnar ut i fem nyckelbegrepp som ligger till grund för analysen. Därefter kommer analyskapitlet där det empiriska materialet presenteras och analyseras utifrån det teoretiska ramverket. Slutligen i det sjätte kapitlet besvaras frågeställningen genom en diskussion och förslag ges på vidare forskning. På uppsatsens sista sidor återfinns tre Appendix som redogör för hur empirin har kodats, bearbetats och analyserats.

2. Bakgrund

Följande fyra avsnitt syftar till att kontextualisera studien och skapa en inledande diskussion. Först ges en kort introduktion till fallstudien Nyhamnen för att sedan övergå till en presentation av Malmö, historiskt och socialt baserat på det kommunala strategidokumentet *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö*. Avslutningsvis presenteras ett avsnitt som genom tidigare forskning avser att fungera som en introduktion till begreppet *mötesplats* och dess komplexitet.

2.1. Fallstudien: Introduktion av Nyhamnen

Nyhamnen är ett område i norra Malmö som under 1900-talet var ett viktigt industriområde med direkt anslutning till södra stambanan, vilket gjorde att hamnen användes både för färjetrafik och godstransporter. Hamnen fungerade som en port mellan Sverige och Europa och under förra sekelskiftet var det från Nyhamnen som en stor del av de som emigrerade till Amerika lämnade landet (Malmö stad, 2019b). Sedan 80-talet har hamnen genomgått en avindustrialisering och enbart ett fåtal verksamheter kopplade till den äldre industrin finns kvar. Platsen har främst nyttjats för att tillfälligt placera importerade bilar (a.a., 56.)

I maj 2014 fick Malmös stadsbyggnadsnämnd i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en översiktsplan för Nyhamnen. Under sex år har planen arbetats fram och i enlighet med plan- och bygglagen har den genomgått samråd och utställning. I december 2019 antogs det slutgiltiga planförslaget av kommunfullmäktige (Malmö stad, 2019d, 2). Den fördjupade översiktsplanen för Nyhamnen bygger på samma övergripande planeringsstrategier som Malmös översiktsplan och syftet med den fördjupade planen är att sätta riktlinjer för stadsdelens långsiktiga utveckling. Utvecklingen av Nyhamnen väntas pågå i upp till 30 år och arbetet kommer därför att ske etappvis. Den första utbyggnadsetappen kommer att utgå från centralstationen och sedan växa mot hamnen. Det centrala och havsnära läget tillsammans med den goda tillgängligheten väntas leda till att Nyhamnen blir en förlängning av Malmös centrum och stadens nya framsida (a.a., 52). Nyhamnen ska bli en funktionsblandad stadsdel och platsens historia ska prägla utformningen av gator och kvarter. De äldre industribyggnaderna ska bevaras och den nya bebyggelsen ska inspireras av dessa för att skapa vad Malmö stad benämner som en unik identitet (a.a., 5). Utvecklingen väntas bidra positivt till både den lokala och regionala bostads- och arbetsmarknaden (a.a., 6). Vidare ska Nyhamnen vara en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar stadsdel; sociala och fysiska länkar mellan Nyhamnen och resterande stadsdelar i Malmö ska stärkas för att bilda en gemensam och upplevelserik stad (a.a., 20).

2.2. Malmö som postindustriell stad

Under 60- och 70-talet tillhörde Malmö en av de främsta industriregionerna i Sverige. 1973 restes den 138 meter höga Kockumskranen som kom att bli en symbol för industristaden Malmö. Under andra halvan av 1900-talet skedde en avindustrialisering

som gjorde att tidigare industristäder i västvärlden drabbades av kriser vilka krävde ekonomiska förändringar (Mukhtar-Landgren, 2006, 121). I Malmö ledde avvecklingen av industrierna till en ökad arbetslöshet. Samtidigt hade Malmö ett stort flyktingmottagande och tillsammans skapade dessa två faktorer stora ekonomiska utgifter och låga inkomster till staden (a.a., 120). Ståle Holgersen (2015) beskriver det som att Malmö hamnade i en ekonomisk och politisk desperation. Det skedde ett skifte där staden omvandlades till vad som kan benämnas som en postindustriell stad (a.a., 231). I Malmö lanserades 1995 visionsbegreppet *Kunskapsstaden* för att beskriva en ny tid för Malmö. I samband med detta grundades Malmö högskola (idag Malmö Universitet), Öresundsbron invigdes och området Västra Hamnen byggdes upp i det tidigare varvsindustriområdet och blev ett högprofilerat bostadsområde genom den internationella bostadsutställning Bo01 (Mukhtar-Landgren, 2006, 121). Om Kockumskranen kan ses som en symbol för industristaden Malmö kan den nya skyskrapan Turning Torso, som idag står i samma område, ses som en symbol för det postindustriella Malmö (Holgersen, 2015, 240). I skapandet av postindustriella Malmö byggdes en turist- och upplevelsenäring upp. Närheten till Köpenhamn började marknadsföras och ett flertal stora shoppingcentrum byggdes (a.a., 240). Samtidigt har det skett en annan utveckling i Malmö. Dalia Mukhtar-Landgren (2006, 126–127) beskriver hur det uppkommit en politisk problemdiskurs om det mångkulturella Malmö, en diskurs som kännetecknar flera postindustriella städer där utvecklingen av kunskapsnäringen och den högteknologiska industrin skapat klyftor och sociala sprickor i städerna. I Malmö har det skett en uppdelning i staden där det finns en social ojämlikhet som är både rumsligt och etniskt uppdelad (Malmö stad, 2014, 71). Detta har Malmö stad varit medvetna om och genom olika handlingsplaner¹ försökt vidta åtgärder för att minska stadens segregation och öka den sociala hållbarheten i staden.

2.3. Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö

En av de handlingsplaner är *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* som lanserades 2014. I kommissionens rapport beskrivs en hälsoklyfta i staden, medellivslängden skiljer sig åt med 4,5 år mellan olika stadsdelar i Malmö och det konstateras finnas ett problem med att staden är segregerad. I kommissionen har ett flertal sociala hållbarhetsmål formulerats som ska genomsyra all verksamhet inom Malmö stad. Ett av målen behandlar mötesplatser och under det övergripande temat *En social investeringspolitik som kan utjämna skillnaderna i levnadsvillkor* återfinns mål 1.2.3:

Stadsplanering ska bidra till att stärka tilliten och främja goda och tillgängliga miljöer och mötesplatser som inbjuder till delaktighet (Malmö stad, 2014, 77).

---

¹ Ex. Malmö stad (Gerdtham & Kjellsson). 2011. *Mätning och analys av ojämlikhet i hälsa*; Malmö stad (Abrahamsson). 2012. *Städer som nav för en globalt hållbar samhällsutveckling eller slagfält för sociala konflikter*; Malmö stad (Nilsson). 2012 *Den ojämlika välfärden i Malmö ur ett socioekonomiskt perspektiv*.

samt delmål 1.2.3.1:

Skapa fler lättillgängliga mötesplatser, speciellt i områden med stor trångboddhet (Malmö stad, 2014, 77).

Centralt för Malmös formulerade mål är uppdelningen mellan sammanbryggande och överbryggande socialt kapital. Där sammanbryggande socialt kapital förstås som socialt kapital där starka relationer inom ett nätverk eller område bygger en gemensam identitet och som ger stöd inom gruppen. Medan det överbryggande sociala kapitalet ser till svagare relationer som för samman människor från olika grupper och skapar informationsutbyte. Genom att bygga in det sociala kapitalet i bostadsområden med hjälp av mötesplatser (exempelvis som en bänk vid tvättstugan eller intill ett stråk) menar Malmö stad att den sociala interaktionen kan underlättas och det *sammanbryggande sociala kapitalet* skapas. Genom att tillföra attraktioner som hela staden kan nyttja som exempelvis simhallar eller temparker kan man locka även resterande delar av stadens medborgare och därmed underlätta för det *överbryggande sociala kapitalet* att utvecklas (Emmelin, M, Eriksson M, 2012, 11).

I kommissionen beskriver man att behovet av platser där *naturliga* möten kan ske skiljer sig åt mellan olika grupper (Malmö stad, 2014, 74). Genom mål 1.2.3.1 förtydligas det att mötesplatser framförallt ska skapas i områden med trångboddhet, däremot tydliggörs det inte hur kopplingen mellan trångboddhet och mötesplatser ser ut utan istället beskrivs det hur man genom mötesplatser kan skapa trygghet och tillit. Trygghet och tillit är fortsatt i kommissionen nära sammanvävt med mötesplatser och sambandet beskrivs enligt följande:

Kopplingen mellan den byggda miljön och tillit anses framförallt ligga i möjligheterna att stimulera till socialt deltagande genom att skapa mötesplatser av såväl spontan som planerad natur (till exempel via föreningsliv, offentligt och kommersiellt serviceutbud, etc.) (Malmö stad, 2014, 74).

Trygghet och tillit väntas uppstå genom mötesplatser då dessa skapar liv och rörelse. Vidare beskriver man att när invånare i staden skapar anknytning till platser i staden utvecklas ett ansvarstagande och intresse för närmiljön. Utifrån det menar man att problemet med otrygga bostadsområden ligger i att det är svårt för invånarna att hitta sina egna roller och ansvar över platsen vilket är ett resultat av en otydlig gatustruktur. När man planerar för trygghet i städer bör man därför tydliggöra dessa gränser (Malmö stad, 2014, 77). Detta utvecklas i mål 1.2.2.1 där man beskriver hur fysiska och rumsliga investeringar som byggnader, samhällsservice och mötesplatser kan bidra till att minska segregation och skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt (a.a., 73). Då kommissionens förslag ska genomsyra all Malmö stads verksamhet ligger de mål som formulerats till grund även för Nyhamnen.

2.4. Begreppet mötesplats i en planeringskontext

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning som syftar till att undersöka begreppet *mötesplats* inom olika planeringskontexter. Detta görs genom begreppen *mötesplats*, *mångfald* och *trygghet*. Avsnittet avser att skapa en inledande diskussion.

Kulturgeografen Moa Tunström (2009) undersökte i sin doktorsavhandling hur idealet om den goda staden har konstruerats och diskursivt framställts i en svensk stadsbyggnadsdiskussion under 90-00 talet. Studien visade att begrepp kan fungera som markörer för att förmedla olika typer av ideal eller problem inom staden (a.a., 157) och fann att begreppet *mötesplats* tillsammans med *offentliga rum* har varit centrala i skapandet av den goda staden. Tunström (a.a., 113) pekar på att det finns en diskurs där mötesplatser väntas leda till formandet av goda medborgare som har förståelse och respekt för olikheter, att mötas beskrivs ofta vara en av demokratins utgångspunkter. Samtidigt menar Tunström (a.a., 156) att synen på mötesplatser är ensidig, att det saknas en beskrivning om mötesplatser och möten som oberäknliga, konfliktfyllda och ojämlika. Problematiken med denna ofullständiga syn på mötesplatser är att begreppet används flyktigt. I vissa fall kan begreppet användas för att beskriva specifika platser men kan likväl användas utan närmare definition, som ett generellt mål att uppnå i stadsplanering (a.a., 100). Tunström menar därför att kunskapen om mångfald och mötesplatser i staden måste utvecklas. Det går inte att tala om en gemenskap i staden eftersom gemenskapen kräver något som binder samman gruppen vilket alltid kommer att innebära att någon annan exkluderas. På samma sätt fungerar begreppen mångfald och mötesplats. Därför är det viktigt att även studera det som finns bortom de skrivna orden i skapandet av staden (a.a., 160). Avslutningsvis betonar Tunström att planering och planeraryrket är pragmatiskt och byråkratiskt vilket innebär svårigheter att hantera komplexa problem i staden. Att ägna sig åt reflektion över olika begrepps tolkning kan därför uppfattas svårt. Trots det menar Tunström (a.a., 160) att reflektion bör uppmuntras och att de som deltar i svensk planering bör reflektera och ta del av den forskning som finns om vikten av begreppsdefinitioner. Detta för att skapa en ökad medvetenhet om olika begrepps innebörd och vilka konsekvenser dess användning kan ge.

Likt Tunström är Catharina Gabrielsson (2006) kritisk till den syn som finns på möten inom svensk planering. Gabrielsson (a.a., 57) menar att det finns ett schablonartat sätt att beskriva offentliga platser och mötesplatser. I beskrivningen av offentliga platser kan dess funktion framställas som stadens vardagsrum, det finns en tilltro för att samtal ska uppstå som i sin tur kommer att leda till ömsesidig bekräftelse och respekt mellan invånare. Gabrielsson (a.a., 59) menar att denna diskurs i skapandet av *vardagsrummet* har en baksida som är problematisk, att marknadsföra stadens vardagsrum ger i sin grund positiva associationer och är något som är svårt att argumentera emot. Därför kan de utökade trygghetsåtgärderna som sätts in tolkas som enbart positiva när de egentligen innebär en kontroll över staden och dess invånare. Viljan att skapa trygga och öppna mötesplatser resulterar därför ofta i en utformning av det offentliga rummet som tillsammans med fastighetsekonomiska skäl blir en del av stadens segregering,

gentrifiering och kommersiella likriktning. Gabrielsson (a.a., 60) menar att detta som bäst kan uppstå ur okunskap från planerarnas håll men att det ofta även är en medveten avpolitiserings av staden och det offentliga rummet där trygghet likställs med att olikheter suddas ut och därmed förnekas.

Kulturgeografen Loretta Lees (2003) betonar att möten i staden uppfattas olika och att möten därför måste förstås utifrån makt. Detta konstaterar hon genom en undersökning av begreppet *mångfald*. Lees (a.a. 622) menar att begreppet mångfald har använts av samhällsplanerare, arkitekter och fastighetsutvecklare i utvecklingen av den postmoderna staden. Problemet med detta är att definitionen av mångfald varit otydlig och att begreppet används för brett i att beskriva och innefatta både ekonomisk och social mångfald. Genom denna flerdimensionella definitionen av mångfald har begreppet varit öppet för fri tolkning och därmed inte kunnat definieras eller kritiserats (a.a., 614). Genom en fallstudie i Portland kunde Lees konstatera att både den ekonomiska och den sociala mångfalden hannade i konflikt med varandra och att det var den ekonomiska som prioriterades och den sociala som begränsades genom kontroll. Detta eftersom det främsta målet varit att skapa ekonomisk utveckling vilket i den postmoderna staden inneburit att skapa ekonomisk mångfald och upplevelserika städer. Paradoxalt lever modernismens längtan efter heterogenitet kvar. För att hantera mångfalden i staden menar Lees att vi måste lära oss leva med den ambivalens som mångfald skapar och synliggöra vilka olikheter som finns och inte skrämmas av det kaos som blandningen kan innebära. Vi måste aktivt arbeta för att inte diskriminera och därför försöka utjämna makten över staden och låta ambivalensen existera på de offentliga platserna (a.a., 631). Men för att göra det måste vi först definiera mångfalden och vara tydlig med vilken typ eller blandning av mångfald det är vi vill skapa, först därefter kan vi diskutera dess konsekvenser och möjliga riktningar (a.a., 631).

3. Metod

Studien bygger på en kvalitativ diskursanalys och syftar till att förstå mötesplatser i sin kontext snarare än att kvantifiera begreppet. I enlighet med hur Martyn Denscombe (2018, 409) beskriver ett makroperspektiv avser studien att bilda en uppfattning om en bredare planeringsdiskurs och hur denna påverkas av användningen av begreppet *mötesplats*. Målet är att identifiera de underliggande meningarna för att undersöka vilka funktioner och syften som tillskrivs begreppet *mötesplats* i dokumentet.

3.1. Forskningsstrategi

Studien har en ontologisk utgångspunkt i idealism, vilket innebär att allt som ses som sanning är enbart sant utifrån att människan tillskrivet det en sanning, verkligheten är socialt konstruerat av människor (Blaikie, 2007, 16). Denna syn på verkligheten sammanlänkar med studiens epistemologiska ansats och syn på kunskap som utgår från Vivien Burrs teori om socialkonstruktionism. Burr (2015) menar att all kunskap om världen som vi uppfattar som självklar kritiskt måste granskas. Detta är även grunden till denna studie, att undersöka begreppet *mötesplats* genom en analys inom svensk planeringsdiskurs. Att utgå från ett socialkonstruktionistiskt perspektiv innebär att man är medveten om den kulturella och historiska kontexten som kunskap skapats ur och hur den påverkar vår förståelse av samtiden. Detta gör att samma fenomen, eller plats för att utgå från kulturgeografi, kan uppfattas olika beroende på vem som upplever den. Att vara medveten om detta gör att all kunskap och uppfattning om världen därför är lika sann (a.a., 4). Samtidigt måste vi vara medvetna om att olika kunskaper och världsbilder har olika statusvärden och att de uppfattas vara olika samma eftersom kunskap upprätthålls av sociala processer. Dessa sociala processer kan vara språkanvändning, hur språket konstruerar vad som anses vara sanning och kunskap. Detta gör att vissa handlingar och sanningar anses vara mer *naturliga* och självklara än andra. Burr (a.a., 5) menar därför att man genom kritiska studier av språkanvändning kan förstå den skapade kunskapens sociala konsekvenser.

Studiens analysmetod har varit en kvalitativ diskursanalys. Loretta Lees (2004, 101) menar att diskursanalys är ett relativt outforskat ämne inom kulturgeografi och att studier inom fältet ofta saknar tydliga metodologiska och teoretiska beskrivningar. För att möta denna kritik har jag i denna studie därför försökt vara transparent och redovisa hur materialet har bearbetats, strukturerats och sedan analyserats, se Appendix A, B och C. Vidare menar Lees (a.a., 101) att det allt för sällan definieras vilken typ av diskursanalys det är som tillämpas, vilket gör att trovärdigheten och vetenskapligheten i studierna faller. Lees (a.a., 101) beskriver att det finns två huvudsakliga inriktningar inom diskursanalys, en baserad på Gramsci och en baserad på Foucault och poststrukturalism. Denna studie har en poststrukturell utgångspunkt i linje med den epistemologiska ansatsen som tidigare presenterades. Winther Jørgensen & Phillips (2000, 12) beskriver att man kan se socialkonstruktionism som en bredare kategori som poststrukturalism faller inom. Genom den poststrukturella diskursanalysen betraktas diskurser som en del av processen där fenomen och

identiteter blir konstruerade. Till skillnad från strukturalismen som främst fokuserar på hur språket konstruerar kunskap fokuserar en poststrukturell diskursanalys på hur språk, kunskap och makt *tillsammans* reproducerar varandra genom hur de används (Lees, 2004, 102). För att undersöka vilka funktioner och syften som tillskrivs begreppet *mötesplats* utgår studien därmed från att makt finns överallt och att de språkliga strukturerna inom olika diskurser reproducerar vad som anses vara sanning. Den fördjupade översiktsplanen för Nyhamnen är den primära datakällan i studien, dokumentets syfte är att förmedla en målbild för utvecklingen av Nyhamnen och måste därför behandlas utifrån sin subjektivitet (Denscombe, 2018, 322).

3.2. Tillvägagångsätt

Det teoretiska ramverket har arbetats fram parallellt med att materialet har kodats och sedan analyserats. Den empiriska analysen har därmed influerats av de vetenskapliga artiklarnas teman och ton och likaså har det teoretiska ramverket genomgående utvärderats i relation till empirin. Detta gör att studien har genomförts utifrån vad som kan beskrivas som en abduktiv metod. Den abduktiva metodens syfte är att undersöka hur samhällsaktörer uppfattar och beskriver verkligheten genom begrepp och koncept samt vilka konsekvenser det kan ge (Blaikie, 2017, 101), vilket gör metoden relevant för denna studie. Fördelen med den abduktiva metoden är att man befinner sig nära såväl det teoretiska ramverket som empirin vilket gör att man kontinuerligt kan omvärdera hur materialet kan förstås utifrån nya teoretiska synvinklar.

Vid arbete med diskursanalys befinner man sig som forskare själv nära ämnet, dels kanske sedan tidigare men också i analysprocessen. Det gör att man aktivt måste försöka att åsidosätta sin egen föreställning om kunskap och sanning för att inte överskugga analysen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, 28; Rose, 2001, 150). Detta försvårar den egna forskarrollen eftersom kunskapen som man själv producerar även den är en subjektiv representation av verkligheten (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, 29). Denna studie bör därför betraktas som en diskursiv konstruktion, studien är bara en del eller en version inom forskningsfältet. Denna förståelse har funnits med under arbetets gång och genom att vara transparent med hur arbetet med studien har utformats och genomförts är förhoppningen att läsaren själv kan bilda sig en uppfattning om studiens resultat.

3.2.1. Avgränsning och urval

Studiens syfte är att undersöka vilka funktioner och syften man inom en svensk planeringsdiskurs tillskriver mötesplatser. Konkret har en fallstudie genomförts av översiktsplanen för stadsutvecklingsprojektet Nyhamnen i Malmö. I planen beskrivs det hur Nyhamnens identitet ska bygga på kultur och mötesplatser och att ett av effektmålen är *attraktiva mötesplatser* (Malmö stad, 2019d). Att använda sig av begreppet *mötesplats* är inte unikt för Nyhamnen eller Malmö, denna studie hade likväl kunnat genomföras i en annan kommun då begreppet *mötesplats* är ofta

återkommande i plan- och strategidokument². Stadsutvecklingsprojektet i Nyhamnen kan därför förstås som den typiska undersökningsenheten då syftet är att uppmärksamma det generella genom att studera det specifika (Denscombe, 2018, 90).

För att avgöra vilken litteratur som var relevant att använda för att besvara frågeställningen använde jag mig dels av litteratur jag sedan tidigare genom min utbildning behandlat men även bibliotekstjänsten LUBsearch där jag sökte artiklar utifrån följande begrepp: *meeting place*, *public space*, *encounter*, *gathering* och *social sustainability*. Detta skapade en uppfattning om vilken litteratur som fanns tillgänglig och baserat på de artiklar jag fann och deras referenslistor kunde jag, som Denscombe (2018, 478) rekommenderar, avgöra vilka teorier som är mest tongivande för ämnet. Efter fortsatt läsning och kategorisering av den litteratur jag stötte på kunde jag formulera tre olika perspektiv. Att använda sig av tre olika teoretiska perspektiv motiveras utifrån att de tillsammans utgör en grund i form av en litteraturöversikt för hur man på olika sätt kan förstå mötesplatsers syfte och funktion i staden.

3.2.3. Insamling av material

För att skapa en uppfattning om det övergripande syftet med den fördjupade översiktsplanen studerades dokumentet vid två tillfällen utan att texten kodades. Detta skapade en första uppfattning om dokumentets syfte och helhet (Rose, 2001, 150). Innan bearbetning av materialet påbörjades förbereddes materialet genom att de meningsbärande enheterna valdes ut från dokumentet. De meningsbärande enheterna är de meningar eller stycken som behövs för att kunna besvara frågeställningen (a.a., 150). Enheterna valdes ut genom en sökning inom den fördjupade översiktsplanen utifrån begreppen *mötesplats*, *möten* och *mötes*. Baserat på sökningen studerades varje sökresultat och samtliga stycken och meningar där begreppen återfanns placerades i ett separat dokument. För att öka insikten om hur möten och social interaktion på offentliga platser beskrivs genomfördes ytterligare en genomläsning av dokumentet där stycken som på något sätt behandlar interaktion och möten i staden plockades ut. Detta resulterade i fyra olika tabeller; den första innehållande begreppet *mötesplats*, den andra innehållande begreppen *möten/mötes* och den tredje innehållandes de stycken som behandlar interaktion och möten i staden. I den fjärde tabellen placerades ett utdrag som framkom under insamlingen där begreppet *möten* återfanns men detta syftade till det fysiska mötet mellan urbana miljöer och vatten därför plockades detta stycke bort från analysen då syftet med studien är att undersöka möten mellan människor.

3.2.4. Bearbetning av material

Bearbetningen av materialet skedde i flera steg. En första kodning genomfördes för att förstå vem mötesplatserna syftade till att *gynna* eller *användas av*. Kodningen genomfördes två gånger. Genom att upprepa kodningen vid ett flertal tillfällen och

---

² Exempel på kommuner och antal gånger de använder begreppet *mötesplats* i sina aktuella översiktsplaner: Lunds kommun (2018) 21 ggr, Simrishamns kommun (2017) 37 ggr, Helsingborg (2010) 58 ggr och Eslöv (2018) 36 ggr.

föra en detaljerad beslutslogg ökar tillförlitligheten för studien vilket höjer kvaliteten (Denscombe, 2018, 421). Att undersöka vem mötesplatsen syftade till att gynna eller användas av är relevant utifrån att en del av studiens syfte är att besvara vilka funktioner mötesplatser tillskrivs. Genom att synliggöra vem som omnämns eller inte omnämns i plandokumentet går det att närma sig denna fråga. Kategorierna för att förstå vem mötesplatserna var avsedda för växte fram induktivt vid genomläsning av utdragen. Meningen som kodningen baserats på markerades i de utdrag där det gick att definiera vem mötet eller mötesplatsen var ämnad för. Se Appendix A för närmare beskrivning.

För att undersöka vilka funktioner och syften som tillskrivs begreppet *mötesplats* i den fördjupade översiktsplanen för Nyhamnen i Malmö genomfördes ytterligare en bearbetning av materialet. Vid fyra olika tillfällen plockades de begrepp som beskrev och omgav *mötesplats/möten* i utdraget ut tillsammans med de exakta meningarna inom varje utdrag som beskrev dess funktion. När kodningsprocessen återupprepats vid fyra tillfällen genomfördes en sammanställning av de tillskrivna meningarna och begreppen för att ytterligare tydliggöra min kodning och göra den användbar inför en tematisering. Tematiseringen resulterade i fyra olika teman som låg till grund för analysen. Slutligen genomfördes en sista genomläsning av utdragen och en jämförelse mellan samtliga steg gjordes för att säkerställa att hela kodningsprocessen sammanfattats korrekt. Kodningen har genomförts vid ett flertal separata tillfälle i syfte att upprätta kvalitet och trovärdighet för studien, detta i linje med Gillian Rose (2001, 150) som menar att transparens gör att läsare kan bilda sig en egen uppfattning om studiens tillförlitlighet. Som ett led i denna process har studiens resultatdel utformats på ett sätt som gör att den till stor del utgörs av utdrag från den fördjupade översiktsplanen, detta för att läsaren själv ska kunna följa analysen genom originaltexten, se även Appendix B för exempel på hur bearbetningen och kodningen genomförts.

4. Tre teoretiska perspektiv på mötesplatser

Detta kapitel behandlar tre olika teoretiska perspektiv på *mötesplatser*. I det första avsnittet presenteras ett perspektiv som visar på hur marknadsföring av mötesplatser kan ses som ett verktyg för att skapa ekonomisk tillväxt. Det andra avsnittet behandlar hur man genom fysisk planering har möjlighet att skapa mötesplatser som genererar trygghet och gemenskap. Det tredje perspektivet står kritiskt mot det föregångna och diskuterar mötesplatsers begränsningar i att skapa meningsfulla möten. Avslutningsvis för jag en kort reflektion och sammanfattning där de nyckelbegrepp som ligger till grund för analysen presenteras.

4.1. Marknadsföring av mötesplatser för ekonomisk tillväxt

David Harvey (2011) beskriver hur det under 60–70 talet skedde ett skifte i den amerikanska planeringsdiskursen som har kommit att prägla många storstäders utveckling. Den tidigare modernistiska och storskaliga planeringen kom efter 70-talets lågkonjunktur att ersättas av en *entreprenöriell stadsplanering*. Harvey förklarar förändringen med att lågkonjunkturen ledde till en strukturell arbetslöshet och ekonomisk kris som i sin tur ledde till att den nationella styrningen av städer försvagades och varje stads överlevnad och ekonomiska tillväxt blev den egna stadens ansvar (a.a., 107). Detta ledde till en förändring i styrningen av städer, även om de sedan tidigare hade styrts i samarbete mellan kommunala och privata aktörer så fick den privat-offentliga samverkan efter 70-talet en ökad roll i utvecklingen av städer (a.a., 74). I detta fick nyliberalismen och privatiseringspolitik ett uppsving och staden fick vad Harvey kallar en *entreprenöriell riktning* (a.a., 107). Den entreprenöriella riktningen kännetecknas av en privat-offentlig samverkan där den politiska makten över staden breddats och inkluderar lokala handlare, finansiärer, entreprenörer och byggherrar som fått en större roll i styrningen av staden och därmed makt att utforma den lokala tillväxtpolitiken. Det sker utifrån stadens gemensamma intressen men också utifrån näringslivets egna vinstintressen (a.a., 112). Genom att städer i allt större omfattning blev en del av världsekonomin förvandlades staden till en produkt att sälja in och konkurrera med på en världsmarknad. Detta genom att bygga spektakulära byggnader, satsa på turism- och upplevelseindustrin men också genom att skapa offentliga platser för konsumtion. Framförallt handlar det om att marknadsföra stadens olika platser och mångfald. Genom en marknadsföring av staden som bygger på attraktivitet och lokal identitet hoppas man kunna attrahera kapital, investeringar och högtbildad kompetens och därmed säkerställa den ekonomiska tillväxten (Harvey, 2011, 119). Harvey (a.a, 16) menar att staden i viss mån har gått från att vara en fördelare av välfärd till skapare av tillväxt.

Det går att förstå marknadsföringen av städer som upplevelsecentrum utifrån Richard Floridas teori om *den kreativa klassen*. Teorin har kritiserats utifrån att den sätter klass i det främsta rummet och att platserna han förespråkar är likriktade där de ursprungliga, dynamiska värdena förlorats genom att platserna gentrificeras (Franzen,

Hertting & Thörn, 2016, 131). Men trots det har konceptet haft stor inverkan på fysisk planering, såväl internationellt (a.a., 131) som i en svensk planeringsdiskurs (Tillväxtverket, 2017, 6., Region Skåne, 2010, 9). Floridas teori om den kreativa klassen utgår från att det finns tre variabler som varit grundläggande för ekonomisk tillväxt i regioner och städer. Den första variabeln är att det måste finnas innovativ högteknologisk industri, den andra är att man måste kunna attrahera talang vilket definieras som drivna, högutbildade och entreprenöriella individer och som Florida benämner som *den kreativa klassen*. Men eftersom både teknologi och drivna individer är mobila resurser krävs en tredje variabel vilken Florida beskriver som *tolerans* (Florida, 2004, 37). Florida menar att den kreativa klassen driver den teknologiska utvecklingen, därför måste staden hitta vägar för att attrahera dessa, utan den kreativa klassen finns inte heller den innovativa teknologin. Nyckeln till att attrahera den kreativa klassen är tolerans, den kreativa klassen dras till platser som är toleranta, mångfacetterade och öppna för nya idéer (a.a., 38). Platser behöver erbjuda upplevelser som är intensiva, högkvalitativa och mångdimensionella eftersom det möjliggör möten med oliksinade (a.a., 36). Genom att skapa förutsättningar för denna typ av stadsliv med naturliga och spontana kulturupplevelser kan man attrahera den kreativa klassen som i sin tur kan generera ekonomisk tillväxt och attraktivitet som gör att företag och organisationer vill etablera sig (a.a., 38).

Utifrån Harvey och Florida går det att förstå marknadsföringen av städer och offentliga platser i relation till global ekonomi. Städer konkurrerar med varandra för att attrahera kapital. För att kunna göra det måste det finnas attraktiva och trygga miljöer så att investerare och företag vill placera sina produktioner och anställda, de som Florida benämner som den kreativa klassen, på dessa platser. Att skapa attraktiva och livliga städer kan därför ses som ett sätt att attrahera kapital. För att återkoppla till Harvey så ser han en risk i denna typ av stadsplaneringsdiskurs och platsmarknadsföring. Även om processen att skapa lokalt kapital kan ses som ett försök att gynna medborgarna i staden bör vi enligt Harvey vara uppmärksamma på att olika typer av platsspecifika projekt som ska verka imageskapande ofta syftar till att skapa offentligt och politiskt intresse. Detta har gjort att uppmärksamheten och fördelningen av kapital avleds från det som Harvey menar vara grundläggande och allmänna problemen i staden (Harvey, 2011, 117). Mukhtar-Landgren, som studerat Malmös stadsutveckling, menar att man genom marknadsföring av en stad i förändring skapar en ny image som ska förmedla en ny verklighet och sanning som vid en första anblick kan ses som opolitisk och en naturlig process i en förändrad samtid. Men Mukhtar-Landgren menar att det sätt som man beskriver staden på illustrerar en önskan om hur staden ska se ut vilket innebär att de platser eller grupper som inte finns inkluderade i stadsbilden eller imagen vittnar om hur man inte vill att staden ska se ut (2005, 124).

Catharina Thörn (2006) menar likt Harvey och Mukhtar-Landgren, att i en tid då man vill marknadsföra staden som attraktiv för att locka investeringar och turister till staden har stadsplaneringsdiskursen förändrats. Thörn beskriver att ursprungsidén om det offentliga rummet i staden är att ska vara en demokratisk plats där de konflikter och ojämlikheter som finns i samhället får gestaltas och vara framträdande (a.a., 171). Men

i den nya stadsplaneringsdiskuren hotar närvaron av synlig ojämlikhet, kriminalitet och andra konflikter den *image* som man velat marknadsföra staden genom. Detta har gjort att man rensat upp staden från vad som kan benämnas som *orena element* vilket har kontrollerats genom exkluderande design, övervakningskameror och säkerhetsvakter på offentliga ytor. Detta motiveras utifrån att det är trygghetsskapande och i detta menar Thörn att det sker en estetisering av det offentliga rummet. Ursprungsidén om att det offentliga rummet ska vara en mötesplats för olikheter och skillnader har fått backa för att istället erbjuda kommersiell service som ska verka trygghetsskapande och skapa rörelse som skyddar mot vad som uppfattas som hot (a.a., 173). Genom att försöka avvärja alla potentiella hot mot tryggheten skapas stereotypiska riskprofiler av vem som avviker från tryggheten och därmed utgör hot och behöver avlägsnas eller hållas under uppsyn. Thörn (a.a., 273) menar därför att tillgången till det offentliga rummet har begränsats.

4.2. Mötesplatser för trygghet och gemenskap

Förutom att skapa ekonomisk tillväxt genom att marknadsföra stadens mötesplatser som en del av ett klimat baserat på mångfald och kultur kan man även se marknadsföringen av mötesplatser som ett sätt att framställa staden som en enhet. Genom att tala om mötesplatser i staden och hur de ska generera gemenskap hoppas man minska segregation och få medborgarna i staden att känna samhörighet. Ali Madanipour menar att detta har varit ett extra tydligt tema under tider då välfärdssamhället har varit hotat eller har omstrukturerats vilket har lett till en växande social splittring. Genom att bygga och tala om platser där invånare kan mötas hoppas man att nivån av tolerans och respekt ska öka (Madanipour, 1999, 885).

Det är därför relevant att studera diskursen om hur den gemensamma tillvaron i det offentliga rummet väntas skapa trygghet och gemenskap. Jane Jacobs (2005, 80) beskriver hur tilliten i staden växer fram genom upprepade möten, möten mellan främlingar på barer, på promenader eller i parken. De ytliga kontakterna fyller en funktion eftersom de skapar gemenskap och det är det kravlösa i det förbipasserande spontana mötet som gör mötet möjligt, mötets enkelhet. Jacobs (a.a., 81) menar att i storstaden kommer inte organiserade möten skapa kontakt mellan boende eftersom de flesta inte kommer närvara vid dessa formella möten, storstadens anonymitet kräver ett informellt offentligt liv där enkelheten och flexibiliteten styr. Även Ruth Fincher (2010, 57) ser vikten av de ytliga kontakterna och menar att det finns olika typer av möten och att alla möten inte behöver leda till djupare relationer. Hon talar därför om *convivial encounters*, som kan beskrivas som gemytliga möten. Möten med främlingar som inte syftar till att skapa nära relationer utan som är en del av en större process i att skapa gemenskap i det vardagliga livet. Att dela flera små möten och upplevelser i det offentliga bidrar till glädje i att ha ett delat medborgarskap. Fincher (a.a., 57) menar att i ett mångkulturellt samhälle bör denna typ av möten av gemytlighet och grannskap vara huvudmålet inom planering.

Stadsplaneraren och arkitekten Jan Gehl delar Jacobs och Finchers idéer om vikten av de ytliga kontakterna och menar att staden måste erbjuda möjligheter för dessa möten. Därför argumenterar Gehl (2010, 20–21) för att det finns ett behov av mötesplatser i staden och att staden därför måste vara tillgänglig på gatunivå. När medborgarna i staden befinner sig på gatorna istället för i bilarna kan spontana, oförutsägbara möten uppstå. De offentliga platserna blir plattformar för interaktion och rekreation (a.a., 26). För att skapa livfulla platser i kontrast till modernismens strikta städer behöver de som planerar se behovet av upplevelser i staden. Att möta och uppleva andra människor ger stimulans och ska enligt Gehl ses som stadens mest väsentliga attraktion. Utgångspunkten är därför att den fysiska bebyggelsen i staden kan skapa socialt liv och rörelse (a.a., 2017, 7). Likt Fincher talar om *convival encounters*, talar Gehl (a.a., 11) om *parallella möten*. Genom att befinna sig på samma plats som andra uppstår möten då man hör och ser andra människor, det blir en form av social aktivitet (a.a., 11). *Det parallella mötet* kan ses som obetydligt, att det bara skapar flyktiga kontakter, men till skillnad från Fincher och Jacobs som menar att mötet fyller sin funktion enbart av att vara ytligt; tror Gehl (a.a., 14) att även de flyktiga mötena kan utvecklas till att skapa meningsfulla kontakter och att dessa möten är väsentliga för inspiration, trygghetspridning och attraktivitet i staden. Trygghet uppstår när vi befinner oss i närheten av andra människor, det skapas ett socialt och civilt skyddsnet på grund av rörelsen (a.a., 163). Vilket även Jacobs (2005, 57) menar när hon talar om tryggheten som skapas när det finns cirkulation på gatorna och de offentliga platserna, att de människor som skapar rörelse blir ögon på gatan och därmed har en trygghetskapande roll. Genom att skapa öppna och sociala platser som står i motsats till stängda områden (eng. gated communities) kan fysiska och psykiska skillnader mellan grupper suddas ut. Städer och platser måste därför förstås som plattformar för möten mellan främlingar och genom god planering kan dessa möten möjliggöras i dessutom attraktiva urbana miljöer (Fincher, 2010, 57).

4.3. Det meningsfulla mötet

Om Jacobs, Fincher och Gehl har en stark tilltro till den fysiska planeringen så finns det även kritiska röster som diskuterar huruvida det går att planera för meningsfulla möten i staden. Ash Amin menar att det är svårt att skapa inkluderande offentliga platser som ska fungera som bryggor mellan olika grupper, även om platserna utformas på bästa sätt. Dels för att offentliga platser oftast fungerar som transportsträckor och skapar en marginell kontakt mellan främlingar (Amin, 2002, 967) och dels eftersom ett möte inte existerar enbart av att två personer eller grupper befinner sig på samma plats vid samma tidpunkt, i bästa fall innebär det att man råkar stöta på varandra (Amin, 2002; Latham & Layton, 2019; Valentine, 2008). Amin (2002, 968) hävdar att vi lever *parallella liv* där vi sällan umgås över gruppgränser vilket enligt Gill Valentine (2008, 329) gör att *meningsfulla möten*³ inte uppstår. Detta grundar sig i en konflikt över det offentliga rummet och vem som har möjlighet att ta det i anspråk (Amin, 2002, 968). Att stöta på någon kan inte likställas vid att mötas

---

³ Möten som skulle kunna generera respekt och tillit till främlingar (Valentine, 2008, 325)

och på samma sätt kan inte heller att tolerera någon likställas vid att leva jämlikt med varandra (Valentine, 2008, 329). Valentine (a.a.) menar att kunna tolerera en annan grundar sig i makt, vem som har makten att göra ett val i att tolerera en annan. Detta gör att det finns en ojämlik tillgång till det offentliga rummet vilket innebär att den som tillhör majoritetsgruppen är den som också har möjlighet att använda platsen och vara öppen för att möta olikheter, välja att tolerera. Att möten ska uppstå och skapa tillit och respekt är därför enligt Valentine inte troligt eftersom den som tillhör en marginaliserad grupp i lägre utsträckning besöker de offentliga platserna eftersom det innebär en risk, man kan inte välja att bli tolererad (a.a., 331). Detta betyder inte att vi inte ska försöka skapa platser som främjar jämlikhet och respekt mellan grupper, men platserna och mötena kan inte uppstå av sig själva. Valentine menar att vi måste studera maktförhållandet i de urbana miljöerna genom ett intersektionellt perspektiv. Vilka möten är det som eftertraktas? Vilka undviks och av vem? Hur kan uppfattningen om samma möten och kontakt skiljas åt mellan olika grupper? Genom att ställa och fundera över dessa frågor går det att närma sig skapandet av miljöer där alla kan samsas om utrymmet (a.a., 332).

För att skapa tillgängliga platser talar Alan Latham och Jack Laytons (2019) om behovet av social infrastruktur i staden. Med hjälp av politiska och kommunala medel menar de att man kan uppmuntra och skapa förutsättningar för möten. På samma sätt som man planerar för fysisk infrastruktur som kollektivtrafik, avlopp och vägnät kan man planera för social infrastruktur. Den sociala infrastrukturen utgör nödvändiga platser som gör att samhället kan fungera socialt genom att främja gemensam aktivitet och möjliggöra för gränsöverskridande relationer (a.a., 9-10). Detta kan vara genom samhällsfunktioner som bibliotek, simhallar, skolor eller religiösa byggnader, platser som inte bara har praktiska utan även sociala funktioner där människor kan umgås och skapa relationer med varandra. Platserna är utformade, även om de i viss mån är kommersialiserade, för att erbjuda en knutpunkt där man kan samlas och gemensamt uppleva rummet. Genom att beskriva dessa aktivitetsytor som infrastruktur kan de prioriteras politiskt trots att deras syfte snarare är att generera social hållbarhet än ekonomisk tillväxt (a.a., 2).

Amin (2002) delar Latham och Laytons idé om att mötesplatserna måste utgå från en gemensam aktivitet eller intresse och talar därför om *micropublics*. *Micropublics* beskrivs som mindre avgränsade offentliga platser där de gemensamma intressena är utgångspunkten. Detta kan vara odlingsgrupper, musik, teater, sport eller andra fritidsaktiviteter, i vissa fall kan aktiviteter inom skolan och arbetsplatsen inkluderas. Genom skapandet av nya sociala situationer kan främlingar mötas och tidigare kulturella uppfattningar omvärderas, det blir platser för kulturell destabilisering där individer ges förutsättningar att bryta fördomar och skapa interkulturell förståelse. Eftersom mötena skapas utifrån gemensamma intressen och frivillighet finns det en möjlighet att en djupgående respekt för den andra kan skapas (a.a., 970). Men för att det ska fungera måste man tydliggöra att varje möte och plats är unik. Alla möten kommer inte att vara lyckade bara för att olika grupper möts i *micropublics*, möten kan likväl resultera i starkare fördomar (a.a., 969). Fördomar mot andra grupper grundar sig ofta i att den andra upplevs som ett hot, antingen kulturellt eller

ekonomiskt. Vid positiva möten mellan individer från olika grupper appliceras det positiva mötet enbart på individen medan vid negativa möten överförs den negativa attityden att representera hela gruppen (Valentine, 2008, 332). Även om individer från olika grupper skulle mötas och acceptera varandra innebär det inte att acceptansen och respekten överförs till hela gruppen (a.a., 325). Därför går det inte att anta att möten i urbana miljöer producerar sociala relationer och interkulturell respekt, de kan likväl skapa fördomar. Man bör därför försöka forma ett samhälle där olikheter på ett strukturellt plan accepteras och där ojämlikhet, både upplevd och verklig, diskuteras i relation till socioekonomiska skillnader och makt. Genom att tala med medborgare från olika grupper i staden går det att bilda en uppfattning om de lokala behoven vilket ger förutsättningar för skapandet av *meningsfulla möten* (a.a., 334).

4.4. Sammanfattning

I detta kapitel har tre olika perspektiv på möten och mötesplatser presenterats och diskuterats. Syftet har varit att ta fram en litteraturöversikt som samtidigt har fyllt funktionen som ett teoretiskt ramverk genom att visa på olika perspektiv för att förstå begreppet *mötesplatser*. Teorierna bygger främst på internationell forskning om storstäder, exempelvis utgår Harvey och Jacobs från ett amerikanskt storstadsperspektiv och Valentine och Amin från ett brittiskt. Teorierna kan därför inte rakt av appliceras på en svensk planeringskontext men deras grundläggande idéer har haft stor spridning och jag anser därför dessa vara användbara för att förklara användningen av begreppet mötesplats även i en svensk kontext. Därtill har kompletterande teorier med utgångspunkt i Danmark, Gehl, och Sverige, Thörn och Mukhtar-Landgren, ansetts relevanta.

Utifrån de tre perspektiven har följande nyckelbegrepp valts ut som ligger till grund för analysen. *Den entreprenöriella staden*, *den kreativa klassen*, *parallella möten*, *parallella liv* och *meningsfulla mötet*. Se Appendix C för definition av varje begrepp samt hur de kan beskrivas genom empirin.

5. Analys

Studiens analys är uppdelad i två delar. Den första delen presenterar den fördjupade översiktsplanens övergripande visioner och resultatet av den tematiseringen som arbetats fram genom bearbetning av materialet. I den andra delen förs en diskussion utifrån det teoretiska ramverket och det empiriska resultatet för att bilda en uppfattning om vilka funktioner och syften som tillskrivs begreppet *mötesplats*.

5.1. Resultat – Nyhamnen som mötesplats

Begreppet mötesplatser är återkommande i den fördjupade översiktsplanen och ett av huvudmålen med Nyhamnen är att platsen ska bli en mötesplats vid havet för stadens alla delar (Malmö stad, 2019d, 6). För att bilda en uppfattning om vad detta innebär har den fördjupade översiktsplanen studerats och fyra huvudteman har formulerats som sammanfattar hur begreppet mötesplats används. Dessa teman är *Trygghet och respekt*, *Attraktivitet*, *Social hållbarhet* och *Odefinierbara mötesplatser*.

5.1.1. Trygghet och respekt

I linje med *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* (se avsnitt 2.3) är trygghet och respekt återkommande begrepp även i den fördjupade översiktsplanen och används i relation till mötesplatser. Malmö stad (2019d, 37) beskriver att mötesplatser ska uppmuntra individer att ta plats i stadsrummet för att mötas med respekt. Vilket exemplifieras genom:

Stadsrummen ska ge förutsättningar för individer och grupper att ta platser i besittning, forma dem och mötas med respekt och därmed bidra till en positiv utveckling av platsen (Malmö stad, 2019d, 7).

Förutom att mötesplatser väntas skapa respekt väntas mötet även generera en positiv utveckling av platsen. Vidare kopplar Malmö stad samman trygghet med överblickbarhet och den fysiska utformningen av platser. Genom exemplet nedan går det att förstå hur Malmö stad ser den fysiska utformningen av platser som ett verktyg för att generera trygghet och möten:

Att bidra till en känsla av trygghet innebär bland annat att skapa orienterbarhet och överblick och att kvarter och gårdsmiljöer utformas för att stimulera till gemenskap, grannkontakt och tillit. Det kan uppnås genom mänskliga mått som stödjer samtal och möten, ett gott mikroklimat och ljusförhållanden som bidrar till välbefinnande och tydliga gränser mellan offentligt, halvprivat och privat (Malmö stad, 2019d, 20).

Detta är ett återkommande tema, genom stadsplanering som underlättar för fysisk aktivitet och social interaktion väntas stadens folkhälsa förbättras, segregationen i staden minska och den fysiska planeringen väntas ge förutsättningar för ökad trygghet, tillit och sociala möjligheter. Tillsammans väntas effekterna bidra till en hållbar och blandad stad (Malmö stad, 2019d, 37). Malmö stad (a.a., 36) beskriver även hur

bostäders utformning och närmiljö är centrala för att skapa förutsättningar för aktiv lek och gemenskap i trygga miljöer. Genom att minimera fysiska barriärer, förstärka stråk och skapa nya attraktiva mötesplatser väntas området bidra till skapandet av en integrerad stad (a.a., 37). Detta exemplifieras ytterligare genom följande utdrag:

Översiktsplanen poängterar vikten av att parker, torg och andra stadsrum utformas så att de känns trygga och inbjudande för alla oavsett kön, ålder och etnisk bakgrund. Åtgärder för att skapa ett gott mikroklimat, exempelvis att minska vindens negativa inverkan på utevistelse, ska i enlighet med översiktsplanen vidtas (Malmö stad, 2019d, 62).

Här ges praktiska exempel på hur man genom den fysiska planeringen kan utforma stadsrum så att de känns trygga och inbjudande för alla, detta genom att minska vindens påverkan och skapa överblickbarhet. Vidare beskriver Malmö stad (2019d, 37) en förhoppning om att hela stadens befolkning ska kunna och vilja vistas i Nyhamnen då man förväntar sig att det ska generera en mer integrerad stad. Trygghet och mötesplatser diskuteras även i relation till rörelse, dels genom tidigare nämnda stråk, men rörelse och trygghet beskrivs även i relation till handel och service:

Huvudgator ska gestaltas så att de får en samlande funktion där många människor i rörelse ger både trygghet och underlag för kommers och service (Malmö stad, 2019d, 20).

5.1.2. Attraktivitet

Mötesplatser är något som beskrivs vara attraktivt, i effektmålen för Nyhamnen är attraktiva mötesplatser kopplat till social hållbarhet och mötesplatser tillsammans med kultur beskrivs som en av grunderna till Nyhamnens *mångfacetterade* identitet (Malmö stad, 2019d, 5). I ett utdrag beskrivs det hur en varierad och upplevelserik stadsmiljö kan generera möten (a.a., 20) och man beskriver hur det finns potential i att utveckla de befintliga industribyggnaderna i området för att bli kulturella mötesplatser (a.a., 18). Kultur- och fritidsaktiviteter väntas kunna bidra till att skapa populära och folkliga mötesplatser vilket beskrivs enligt följande:

Vatten ska vara ett av Nyhamnens identitetsbärande teman. Det finns stor potential att skapa populära och folkliga mötesplatser för malmöborna, som komplement till Västra Hamnen. Läget ger förutsättningar för att skapa platsspecifika vattenanknutna kultur- och fritidsaktiviteter, antingen i anslutning till eller på vattnet, exempelvis för bad (Malmö stad, 2019d, 38).

Ovan beskrivs det att mötesplatserna ska vara för Malmöborna. Utifrån att effektmålet för Nyhamnen är att skapa attraktiva mötesplatser genomfördes en kodning av textavsnitt där det framgår för vem mötesplatserna är attraktiva för och vem som platserna syftar till att användas av eller gynna. Gruppen *hela staden* och *Malmöborna* är den mest frekvent återkommande beskrivningen av användaren, se nedan exempel:

Nyhamnen ska bli en mötesplats vid havet för människor från stadens alla delar (Malmö stad, 2019d, 6).

För att göra stadsdelen attraktiv för malmöbor och turister att besöka ska ett brett utbud av mötesplatser skapas, såväl inomhus som utomhus (Malmö stad, 2019d, 37).

Utdragen beskriver hur Nyhamnen väntas bli en plats som ska användas av stadens alla invånare. Utöver att mötesplatserna ska vara attraktiva för Malmöborna återfanns även ett annat tema - *besöksnäringen*. Malmö stad (2019d, 62) beskriver att ”*Översiktsplanen har ett starkt fokus på att tillvarata Nyhamnens potential att bli en mötesplats för hela Malmö och regionen*”. Nyhamnen väntas bli en mötesplats inte enbart för Malmöborna utan även för regionen och turister genom att erbjuda en attraktiv stadsmiljö med lockande nöjesutbud (a.a., 7). Detta kan förstås genom följande citat som även kopplar samman *besöksnäringen* med *näringslivet* som var det tredje mest återkommande temat i kodningen för vem mötesplatserna väntades gynna eller användas av. Se exempel nedan:

Utformning av offentliga stadsrum, trafikmiljöer, bostadsgårdar och arkitektur samspelar för att skapa en stadsdel som inbjuder människor att vistas i, röra sig i och mötas i. Nyhamnens centrala läge motiverar en hög urban täthet vilket ger underlag för service, handel och besöksnäring (Malmö stad, 2019d, 30).

Mötesplatser väntas utvecklas och skapas tillsammans med aktörer som vill förvalta dessa (a.a., 37) genom att möjliggöra för utåtriktad service och verksamheter i bottenvåningar bidrar man till att skapa rörelse vilket genererar trygghet (Malmö stad, 2019, 39). Det sista temat som uppkom vid kodningen av vem mötesplatserna ska användas av eller gynna var *Nyhamnens framtida invånare*. Genom att samlokalisera och skapa närhet mellan bostadsområden, samhällstjänster och arbetsplatser skapas förutsättningar för möten i vardagen som skapar grannkontakt och samhörighet (a.a., 36). I *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* benämnde man detta som det sammanbryggande sociala kapitalet (se avsnitt 2.3). I den fördjupade översiktsplanen beskrivs det framförallt hur bostadsgårdar kan utformas för att bidra till samhörighet och grannkontakt genom att vara tillräckligt stora och skyddade (a.a. 36), detta väntas bidra till socialt liv och tillit (a.a., 62)

5.1.3. Social hållbarhet

Malmö stad (2019d, 38) beskriver hur mötesplatser kopplat till kultur- och fritidsaktiviteter bidrar till att skapa gemenskap, möten och mening i tillvaron vilket uttrycks vara viktigt för den sociala hållbarheten. Vikten av social hållbarhet förtydligas ytterligare i ett utdrag där Malmö stad (a.a., 62) beskriver hur man genom ett samutnyttjande av olika ytor i staden kan bidra till att skapa möten mellan människor från olika åldrar, bakgrunder och intressen. Denna typ av utformning väntas bidra till att nya sociala kontakter och nätverk kan uppstå. Relationen mellan mötesplatser och social hållbarhet framhävs i effektmålet om attraktiva mötesplatser men det saknas en förklaring av vad attraktiva mötesplatser är och hur dessa relaterar till social hållbarhet. I ett flertal utdrag är kopplingen mellan mötesplatser och social hållbarhet återkommande men även då utan vidare förklaring, bland annat beskriver Malmö stad

(a.a., 36) att ett brett utbud av jämställda mötesplatser ska skapas vilket även betonas i följande utdrag:

Nyhamnen ska komplettera Malmö med en attraktiv och nyskapande stadsmiljö med hög intensitet där människan står i fokus. Målet är att skapa en jämställd och jämlik stadsmiljö med mötesplatser som involverar alla människor (Malmö stad, 2019d, 6).

5.1.4. Odefinierbara mötesplatser

Det främst återkommande temat i kodningen var det tema som inte gick att definiera. Det gick i majoriteten av utdragen inte att utläsa vare sig vem eller vilka som väntades använda eller gynnas av mötesplatserna och inte heller vilken funktion mötesplatserna väntades fylla. Temat utgjordes av utdrag där begreppet mötesplatser var återkommande men dess funktion beskrevs primärt vara att skapa möten. I ett utdrag beskriver Malmö stad (2019d, 62) hur Nyhamnen med sitt havsnära läge och goda kommunikationer väntas kunna erbjuda ett stort utbud av mötesplatser och fortsatt beskrivs Nyhamnen bli en betydelsefull mötesplats innan de första invånarna flyttat in (a.a., 8). Men det ges ingen förklaring till varför mötesplatserna ska skapas eller vilken funktion de ska fylla. Endast i två stycken gick det att utläsa en tydligt definierad funktion, det var i följande utdrag:

Återbrukscentraler i staden kan förbättra service och tillgänglighet till en hållbar avfallshantering. Kvarternära återbrukscentraler kräver mindre plats än en konventionell och vänder sig i större utsträckning till dem i närområdet. Närheten gör det enkelt att nå en återbrukscentral till fots och med cykel. Förutom att bli av med avfallet utgör återbrukscentraler en plats för återbruk och kunskapsöverföring – en ny naturlig mötesplats skapas (Malmö stad, 2019d, 50).

Kultur- och fritidsaktiviteter bidrar till att skapa gemenskap, möten och mening i tillvaron och är viktiga för ett samhälles sociala hållbarhet. Benägenheten att röra på sig ökar i ett område som inbjuder till utevistelse, promenader och cykling. Ett varierat lokalt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter ska därför eftersträvas (Malmö stad, 2019d, 38).

Det första citatet beskriver hur en plats som till vardags används för avfallshantering även kan användas för att bli en återbrukscentral där människor i närområdet kan mötas kring ett intresse och tillsammans lära av varandra. Det blir tydligt definierat hur en mötesplats kan utformas och i relation till *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* kan man förstå att det är det *sanmanbryggande sociala kapitalet* inom området som ska skapas. I det andra stycket beskrivs det hur kultur- och fritidsaktiviteter kan generera gemenskap och möten och att tillgången till fritidsaktiviteter är det som kan skapa en mening i tillvaron. Även om det är lite vagare i detta utdrag tillskrivs mötesplatserna några konkreta funktioner.

5.2. Diskussion om Malmö stads användning av begreppet mötesplats

I detta avsnitt diskuteras resultatet från det föregående avsnittet i relation till det teoretiska ramverket för att kunna besvara frågeställningen om vilka funktioner och syften som tillskrivs begreppet *mötesplats* i den fördjupade översiktsplanen.

5.2.1. Ett sätt att bygga tillit, trygghet och respekt

Att möten och mötesplatser väntas bidra till att skapa tillit, trygghet och respekt är ett genomgående tema i den fördjupade översiktsplanen för Nyhamnen. Det finns en tilltro till mötesplatser och deras möjlighet att sammanföra individer och grupper i det offentliga rummet och hur mötet som uppstår ska generera tillit. Det finns en vilja att invånarna ska ta plats i det offentliga och tillsammans genom respekt bidra till en positiv utveckling av platser (Malmö stad, 2019d, 7 & 37). Utifrån detta menar jag att det finns tydliga spår av Jacobs, Gehl och Fincher i sättet att motivera mötesplatser. När Malmö stad beskriver hur mötesplatser ska skapa incitament för individer och grupper att ta plats och mötas med respekt vittnar det om en vilja att skapa parallella möten. Parallella möten som, enligt Gehl (2017, 163), kännetecknas av upprepad kontakt mellan individer som väntas skapa meningsfulla möten och nätverk som genererar trygghet och gemenskap.

I ett utdrag beskrivs det hur man genom god stadsplanering kan bidra till ökad social interaktion och därmed minska segregation vilket skapar en hållbar och blandad stad (Malmö stad, 2019d, 37). Detta menar jag relaterar till Finchers (2010, 57) syn på vikten av *convivial encounters* som hon menar är extra viktiga i mångkulturella samhällen och därför bör eftersträvas inom planering. Det finns en optimism i tron om att när fysiska barriärer försvinner och överblick skapas så blir platser inbjudande. I ett annat utdrag beskriver Malmö stad hur utformningen av de offentliga platserna ska erbjuda ett gott, tryggt mikroklimat för alla oavsett kön, ålder eller etnisk bakgrund (Malmö stad, 2019d, 62). Men de åtgärder som presenteras i samma utdrag för att uppnå det goda mikroklimatet är att minska vindens negativa inverkan på utevistelse. För att hårdra det beskriver man att anledningen till om man vistas på offentliga utomhusytor eller ej beror på huruvida det blåser. I detta menar jag att man bortser från andra parametrar som snarare genom ett kritiskt perspektiv skulle bero på makt.

Utifrån att Nyhamnen ska fungera som ett komplement till Västra Hamnen som tillhör ett av de områden⁴ i Malmö där invånare har högst disponibel inkomst (Malmö stad, 2019c) och att bostadsutveckling vid havsnära läge ofta innebär dyrare bostäder (Garrod & Willis, 1994) kan man vänta sig att förutsättningarna för att bosätta sig i Nyhamnen kommer baseras på ens ekonomiska kapital. Det innebär att utifrån ekonomiska parametrar kan man inte vänta sig att det kommer vara ett blandat

---

⁴ Tillsammans med bland annat Bellevue, Limhamn, Fridhem och Västervång som alla är havsnära stadsdelar i Malmö (Malmö stad, 2019c)

område. Malmö stads vilja att Malmö ska bli en mer integrerad stad och att det ska uppnås genom att minimera mentala och fysiska barriärer för att kunna användas av hela Malmös befolkning är utifrån min förståelse av Valentines perspektiv på offentliga platser inte troligt. Detta på grund av att den som tillhör en marginaliserad grupp, vilket man kan tolka den som inte bor eller tillhör samma klass som de som kommer bo i Nyhamnen gör, troligen inte kommer att besöka dessa platser eftersom de inte kommer känna sig trygga där. Vilket i sin tur grundar sig i att makten över det offentliga rummet utgår från majoritetsgruppen som kan välja att tolerera eller ej. Överblickbarheten som Malmö stad poängterar som viktigt för att skapa trygghet (Malmö stad, 2019d, 20) relaterar till Jacobs (2005, 57) syn på överblickbarhet som ska verka trygghetsskapande genom att grannar tillsammans har *ögon på gatan*. Överblickbarhet som metod kan skapa trygghet för en grupp men kan samtidigt för en annan innebära en känsla av att bli kontrollerad (Thörn, 2006, 172). En grupps trygghet skapas då på bekostnad av en annans frihet. Jag menar därför, likt Valentine (2008, 331–332) betonar, att man bör vara medveten om att upplevelsen av offentliga platser skiljer sig åt mellan olika grupper och när man talar om såväl trygghet som möten finns det ett behov av att förtydliga vilken typ av möte eller trygghet man hoppas skapa.

Om man tolkar Malmö stads syn på mötesplatser som platser där *parallella möten* kan utspelas och leda till respekt, gemenskap och trygghet finns det kritiska röster mot en sådan uppfattning. Jag förstår begreppet *parallella liv* som en annan sida av parallella möten. Parallella liv enligt Amin (2002, 968) kritiserar den syn som finns på parallella möten och menar att närheten av att befinna sig på samma plats inte skapar möten, mötets möjlighet att uppstå kräver mer än att den fysiska bebyggelsen bjuder in till det. För att gemenskap och tillit ska uppstå krävs det att det finns ett meningsfullt möte och ett gemensamt intresse eller aktivitet som gör att ett möte uppstår (Latham & Layton, 2019, 2; Amin, 2002, 972). Latham och Layton (2019) menar att man har möjlighet att skapa det potentiellt meningsfulla mötet genom kommunala och institutionella medel i bevarandet och skapandet av social infrastruktur och Amin (2002, 970) förtydligar syftet med meningsfulla möten genom att tala om *micro publics* som platser där kulturell destabilisering kan ske utifrån gemensamma intressen. Jag tolkar att det i Malmö stads formuleringar finns en god intention med mötesplatser. Att de ska vara platser där interkulturell förståelse kan utvecklas men viljan når inte riktigt fram i formuleringarna. Enbart i två utdrag om mötesplatser talar Malmö stad om vad jag, utifrån Amins definition, kan relatera till *micro publics* eller ett potentiellt meningsfullt möte. Det är i beskrivningen av hur återbrukscentraler skulle kunna bli naturliga mötesplatser genom att de förutom att fylla funktionen att vara platser att hantera avfall även kan fungera som platser för återbruk (Malmö stad, 2019d, 50). Tillika ser jag potential för det meningsfulla mötet när Malmö stad (a.a., 38) beskriver hur kultur- och fritidsaktiviteter kan bidra till gemenskap, möten och mening i tillvaron. Återbrukscentralen kan förstås som en *micro public* och som en del av samhällets sociala infrastruktur, det är en plats som alla har tillgång till och använder i sin vardag och som dessutom kan fylla en funktion i att vara kunskapsöverförande. Även exemplet med kultur- och fritidsaktiviteter visar på goda intentioner i att försöka skapa möten och motivera hur de kan uppstå, om något vagare än exemplet med

återbrukscentralen. Trots det ställer jag mig kritisk till dessa möten i relation till att det främsta temat för vem man hoppas ska använda mötesplatser är *hela staden* då återbrukscentralen framförallt kan väntas fylla en funktion för de i närområdet och kan förstås som det sammanbyggande sociala kapitalet. Med tanke på att det finns en ambition om att skapa mötesplatser för *hela staden* och därmed överbyggande socialt kapital menar jag att det finns ett behov av att förtydliga hur detta ska uppstå.

5.2.2. En postindustriell marknadsföring

Nyhamnen väntas bli en förlängning av centrum och stadens nya framsida (Malmö stad, 2019d, 52). Platsen ska få en ny mångfacetterad unik identitet som ska bygga på platsens historia (a.a., 5). Genom kodningen uppkom besöksnäringen som en av de huvudgrupper som man kunde utläsa att mötesplatser skulle gynna eller användas av. Tillgången till mötesplatser går utifrån den fördjupade översiktsplanen att uppfatta som något attraktivt genom följande utdrag:

För att göra stadsdelen attraktiv för malmöbor och turister att besöka ska ett brett utbud av mötesplatser skapas, såväl inomhus som utomhus (Malmö stad, 2019d, 37).

Jag förstår denna framställning av Nyhamnen som en vidareutveckling av den postindustriella staden Malmö och genom Harveys begrepp entreprenörstaden. Då varje stad blivit en del av världsekonomin behöver städer konkurrera om kapital och vad Florida (2004) benämner som den kreativa klassen. Denna process skapar ett behov av att framhålla en privat-offentlig samverkan i staden (Harvey, 74) vilket jag menar återspeglas i materialet då man talar om hur mötesplatser ska utvecklas mellan Malmö stad och intresserade aktörer (Malmö stad, 2019d, 37). Gehl (2017, 27) menar att upplevelsen av att möta andra människor är en av stadens mest väsentliga attraktioner och som det empiriska materialet har visat går det att förstå mötesplatsers attraktivitet genom deras möjlighet att skapa möten mellan olikheter. Denna attraktivitet och tolerans som möten väntas skapa är i den postindustriella staden grundläggande för att locka den kreativa klassen, som ses som den viktigaste gruppen att attrahera för att skapa ekonomisk tillväxt (Florida, 2004, 38). Men som Harvey (2011, 117) lyfter finns det en risk med denna typ av platsmarknadsföring eftersom den syftar till att locka just en typ av människor och kapital. Jag ser därför en konflikt inom den entreprenöriella stadsplaneringsdiskursen i att kunna motivera skapandet och bevarandet av den sociala infrastrukturen, vars främsta syfte enligt Latham och Layton (2019, 2) är att skapa social hållbarhet genom ekonomiska och kommunala stöd snarare än att generera ekonomisk tillväxt. Jag ser därför marknadsföringen av attraktiva mötesplatser som tvådelad. Dels tror jag att det finns en god ambition och vilja i att skapa social hållbarhet genom mötesplatser. Men samtidigt i enlighet med Florida (2004, 38), som förespråkar en ökad tolerans i staden men inte utifrån att det skapar social hållbarhet utan snarare utifrån att det lockar ekonomiskt kapital; tror jag att man i planeringen av städer kan gömma sig bakom positivt laddade begrepp som social hållbarhet och i namnet av detta genomföra fysiska förändringar som genererar ekonomiskt kapital snarare än socialt. Detta argument grundar sig i Harvey (2011, 117)

som menar att imageskapande projekt gör att kapital avleds från andra problem som är mer grundläggande i staden och det finns en risk att de klyftor som fanns från början blir djupare. Mukhtar-Landgren (2005, 130) menar att detta redan har hänt i Malmö då de resurser som finns i staden framförallt tilldelas företag samtidigt som det sker en marknadsföring av kunskaps- och upplevelseindustrin genom skapandet av vad hon beskriver som nya *högattraktiva och dyra bostadsområden*. Mukhtar-Landgren (a.a., 131) menar att Västra Hamnen kan ses som ett sådant bostadsområde som blivit en del av den nya formen av entreprenöriell stadsplanering. I den fördjupade översiktsplanen för Nyhamnen beskriver man hur den nya stadsdelen ska fungera som ett komplement till Västra Hamnen och bli en ny framsida för Malmö (Malmö stad, 2019d, 52). Jag ser därför att det finns en risk att utvecklingen av Nyhamnen snarare kommer förstärka och reflektera de klyftor i staden som redan finns på ett sätt som Mukhtar-Landgren (2005, 131) menar förstärktes i utvecklingen av Västra Hamnen.

5.2.3. Ett schablonartat begrepp

Det betonas att mötesplatserna i staden ska vara attraktiva och detta kopplas samman med social hållbarhet. Jag menar dock att det saknas en beskrivning av hur relationen mellan social hållbarhet och mötesplatser egentligen ser ut samt vilken funktion mötesplatserna ska fylla. Jag tolkar Malmö stads syn på mötesplatser som något attraktivt, de skapar möten mellan människor och dessa möten genererar respekt, gemenskap och trygghet. Men på grund av den uteblivna diskussionen om vad en mötesplats ska vara ifrågasätter jag vem de attraktiva mötesplatserna ska vara för. I *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* visar man på en förståelse av att det finns ett varierat behov av mötesplatser i staden och att behovet kan skiljas åt mellan olika grupper i samhället. Inför varje nytt stadsutvecklingsprojekt menar man därför att man bör undersöka hur behovet kan komma att se ut i varje specifikt område (Malmö stad, 2014, 74). Behovet av mötesplatser sammankopplas till trångboddhet och mötesplatser beskrivs som ett trygghetsskapande verktyg i den fysiska planeringen. Genomgående i både *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* och i den fördjupade översiktsplanen menar jag att mötesplatsers möjlighet till att skapa trygghet reduceras till att handla om den byggda miljön. I linje med Valentine (2008, 332) tror jag inte att platser i sig kan vara jämlika, trygga och skapa socialt kapital eftersom jämlikhet och trygghet inte ligger i den fysiska miljön utan i de samhälleliga strukturerna. Det går därför inte genom fysisk planering att bygga jämlikhet och vänta sig att möten som skapar interkulturell förståelse ska ske enbart av att olika grupper befinner sig på samma platser samtidigt. Valentine (2008, 332) menar dessutom att i de fall som interaktion sker över gruppgränser är det framförallt de negativa mötena som påverkar ens uppfattning om den andra gruppen.

Jag anser, i enlighet med Thörn (2006, 173), att ursprungsidén om offentliga platser som platser för olikheter där ojämlikheten som finns i staden får vara framträdande och gestaltas har gått förlorad. Detta genom hur Malmö stad talar om attraktiva mötesplatser vilket implicerar att det finns oattraktiva möten. Eftersom Malmö stads bild av attraktiva möten är att de skapar trygghet kan man tolka det som att oattraktiva

möten skapar otrygghet. Utifrån att staden behöver vara säljbar och attraktiv blir de oattraktiva mötena potentiella hot, både mot stadsbilden och mot invånarna. Genom en estetisering av det offentliga rummet som motiveras utifrån att det är trygghetsskapande kan de oattraktiva mötena elimineras genom kontroll av platsen. Ursprungsidén om att det offentliga rummet ska vara en tillgänglig mötesplats för alla reduceras då till att enbart inkludera de attraktiva mötena (a.a., 173). Jag menar likt Loretta Lees (2003, 631) konstaterade efter sin studie i Portland, att när man talar om trygghet i relation till det byggda rummet finns det en risk att de mänskliga olikheterna och konflikterna byggs bort. Olikheternas konflikter måste få ske i staden, det är en naturlig del av stadens liv som sker när olika personer delar samma utrymme.

I majoriteten av utdragen kunde jag inte härleda vem som åsyftades som användare vilket gör mötesplatsernas funktion svår att tolka. Men även den användargrupp som är mest framträdande - *hela staden/malmöborna* - anser jag vara för otydligt definierad. Utifrån Madanipour (1999, 885) är detta inte ett oväntat tema då han menar att städer som präglats av social splittring generellt väljer att marknadsföra staden som en gemensam plats genom att tala om mötesplatser för alla i en förhoppning om att få medborgarna att känna samhörighet och öka nivån av tolerans och respekt. Utifrån att Malmö stad (2014, 71) beskriver att det finns en social ojämlikhet som både är etniskt och rumsligt uppdelad kan man förstå den ambition som finns i att framhäva staden som enad i en förhoppning om att skapa en integrerad stad. Men när Malmö stad talar om att de vill skapa mötesplatser för hela staden definierar de inte vem det är man syftar till vilket gör att användargruppen blir för bred. Jag tolkar det som att det finns en eventuell rädsla hos Malmö stad i att peka ut och tala om olika grupper i staden då man vill att alla ska behandlas lika. Men i den goda viljan att skapa jämställda och jämlika miljöer för hela staden sker samtidigt ett osynliggörande. I definitionen hela staden utgår man från den normativa bilden av hela staden vilket innebär att platser utformas efter en föreställning om en typ av invånare i staden, som inte är applicerbar på alla. Precis som Tunström (2009) konstaterar i sin doktorsavhandling tror jag att det inom planeringsyrket finns begränsningar för hur mycket reflektion man på en tjänstemannanivå kan ägna åt olika begrepps innebörd. Men trots det tror jag i linje med det socialkonstruktionistiska perspektivet att det är viktigt att förstå hur språket formar samtiden då det har makt att styra diskurser och påverka vår föreställning om vad som är sanning. Därmed bör vi vara medvetna och reflektera över olika begrepps innebörd och eventuella konsekvenser.

6. Slutsatser och avslutande diskussion

Studiens övergripande syfte har varit att undersöka begreppet *mötesplats* och vilka syften och funktioner begreppet tillskrivs i en svensk planeringsdiskurs. Detta har studerats genom en kvalitativ fallstudie av stadsutvecklingsprojektet Nyhamnen i Malmö utifrån frågeställningen:

Vilka funktioner och syften tillskrivs begreppet mötesplats i den fördjupade översiktsplanen för stadsutvecklingsprojektet Nyhamnen i Malmö?

Utifrån hur Malmö stad använder begreppet *mötesplats* i den fördjupade översiktsplanen uppfattar jag att begreppet används i syfte att skapa social hållbarhet. Social hållbarhet länkas samman med minskad social segregation och mötesplatsernas funktion tolkar jag som ett verktyg för att skapa trygghet; genom trygghet förväntas ökad respekt och gemenskap uppnås mellan invånarna i staden. Teoretiskt går det tydligast att förstå Malmö stads syn på mötesplatser genom Gehl, Fincher och Jacobs och framförallt genom den teoretiska förståelsen av *det parallella mötet* som menar att ytliga kontakter skapar en gemenskap som leder till tillit och trygghet. Gehl (2017, 7) menar att möten kan ses som stadens mest väsentliga dragningskraft och likaså beskriver Malmö stad hur mötesplatser är en attraktiv del av stadsbilden och det finns en förhoppning om att Nyhamnens mötesplatser ska användas av såväl Malmöborna som turister.

Planmonopolet i Sverige gör att stadsplanering sker utifrån kommunala och därmed politiska syften och staden har i en postindustriell tid blivit en produkt att sälja i en global ekonomi. Malmö stads ambition att bygga mötesplatser uppfattar jag som strategiskt ur två perspektiv. Dels skapar man en attraktiv stad som genom en identitet baserad på social hållbarhet och möten väntas locka den kreativa klassen, vilket gör staden säljbar. Samtidigt vittnar strategin om goda ambitioner att skapa en enad stad. Det kan därför vara svårt att argumentera emot strategin utifrån att det är de konsumtionskraftiga och kreativa invånarna man vill och behöver locka. Men jag ser en risk i att det sociala livet förblir ytligt. Malmö stad visar en tilltro till att mötesplatser ska skapa social hållbarhet, men som teorierna om det meningsfulla mötet pekat på kan ytliga möten inte möjliggöra detta. Det saknas en uttalad definition för vem det är som ska mötas och enbart i två utdrag går det att utläsa mötesplatsernas direkta funktion. Jag menar att frånvaron av definition i bästa fall beror på en bristande förståelse och reflektion över hur relationen mellan social hållbarhet och mötesplatser ser ut. Men i sämsta fall fyller mötesplatser funktionen som ett *positivt laddat begrepp*. Ett begrepp som man inom urbanpolitik kan använda och i namnet av detta förklä en annan stadsutvecklingsdiskurs som syftar till en estetisering och kontroll av det offentliga rummet (jmf. Thörn 2006; Gabrielsson, 2006). Inför utvecklingen av Nyhamnen talar man om attraktiva mötesplatser och i skapandet av dessa går det att motivera eventuella trygghetsskapande åtgärder för att eliminera de oattraktiva mötena. Men risken finns att dessa snarare kan komma att bidra till stadens segregation och sociala klyftor; vilket gör det övergripande syftet att skapa social

hållbarhet kontraproduktivt. Frånvaron av definition för vilken funktion mötesplatser ska fylla gör att jag således även tolkar Malmö stads användning av *mötesplatser* som ett effektivt marknadsföringsverktyg för att attrahera kapital. Dels i form av humankapital genom den kreativa klassen, men även i form av ekonomiskt kapital genom besöksnäring. Detta förstärks utifrån mål 1.2.2.1 i *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* där det beskrivs hur rumsliga investeringar kan skapa förutsättningar för ekonomiskt tillväxt (Malmö stad, 2014, 73). Jag tolkar det därför som att mötesplatserna inte enbart förväntas fylla funktionen att skapa social hållbarhet och trygghet utan även ekonomisk tillväxt.

Jag ser en inbyggd målkonflikt i hur mötesplatser ska skapas och en begränsning i hur mycket man genom stadsplanering kan göra för att forma socialt hållbara städer. Som studiens teoretiska ramverk visat på finns det olika åsikter om huruvida det går att bygga gemenskap, men jag tror i linje med Valentine (2008), att det inte räcker att tala om social hållbarhet och mötesplatser utan ojämlikheten ligger i samhällsstrukturen och inte i gatustrukturen. Malmö stad uttrycker att de vill skapa mötesplatser som genererar respekt och vad jag tolkar som interkulturell förståelse, men detta kräver kunskap om de strukturella skillnaderna som finns mellan olika grupper i staden. Malmö stad visar på en medvetenhet om att det finns olika behov av mötesplatser i staden men trots det talar man bara om en grupp – *hela staden*. Därmed finns det en risk att idén om att skapa mötesplatser som *alla* kan nyttja går förlorad, trots att man vill tala om Malmöborna som en enhet i solidaritet, bör man acceptera att *hela staden* inte är *en* grupp. Staden består av en sammansättning av flera grupper och individer med olika, individuella förståelser och behov av staden. Därför tror jag att vi, innan mötesplatserna byggs, behöver komma underfund med vad ett möte är, vilka möten vi vill skapa och framförallt genom dialog med medborgarna förstå vilka de lokala behoven är.

6.1. Vidare forskning

I denna studie har temat och begreppet *trygghet* varit återkommande. Malmö stad beskriver att trygghet kan uppnås genom att skapa öppna och överblickbara mötesplatser. *Trygghet* är även återkommande inom den större planeringsdiskursen, Boverket släppte 2019 rapporten *Brottsförebyggande och trygghetskapande perspektiv och åtgärder i samhällsbyggnadsprocessen*. Denna rapport hade varit intressant att studera eftersom Boverket är den statliga myndigheten som sätter riktlinjer för den kommunala samhällsplaneringen. I en sådan studie hade Thörns forskning om estetisering av det offentliga rummet i syfte av att skapa trygghet varit en god utgångspunkt.

Referenser

- Abrahamsson, Hans. 2012. *Städer som nav för en globalt hållbar samhällsutveckling eller slagfält för sociala konflikter*. Malmö: Malmö stad.
- Andersson, Karin. 2013. Alla pratar om goda mötesplatser – men vad är det egentligen? *Movium SLU*. 11 mars. <https://www.movium.slu.se/alla-pratar-om-goda-motesplatser-men-vad-ar-det-egentligen> (Hämtad 2020-05-04)
- Amin, Amin. 2002. Ethnicity and the multicultural city: living with diversity. *Environment and Planning A* 34(6): 959-980. doi:10.1068/a3537
- Blaikie, Norman. 2007. *Approaches to social enquiry: advancing knowledge*. 2. uppl. Cambridge: Polity.
- Boverket. 2010. *Socialt hållbar stadsutveckling – En kunskapsöversikt*. Tillgänglig: <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/publikationer/dokument/2010/socialt-hallbar-stadsutveckling.pdf> (Hämtad 2020-05-04)
- Boverket. 2019. *Brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv och åtgärder i samhällsbyggnadsprocessen*. Karlskrona: Boverket
- Boverket. 2019. *Skapa goda mötesplats - sök investeringsbidrag för allmänna samlingslokaler*. Tillgänglig: <https://www.boverket.se/sv/bidrag--garantier/allmannasamlingslokaler--investeringsbidrag/> (Hämtad 2020-04-08)
- Burr, Vivien. 2015. *Social constructionism*. 3. uppl. London: Routledge.
- Denscombe, Martyn. 2018. *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Emmelin, Maria, Eriksson Malin. 2012. *Kan socialt kapital byggas in i våra bostadsområden och därmed förbättra invånarnas upplevda och mentala hälsa?:* Malmö: Malmö stad
- Eslövs kommun. 2018. *Översiktsplan Eslöv 2035*. Tillgänglig: https://eslov.se/wp-content/uploads/oversiktsplan_eslov2035_antagen_20180528.pdf (Hämtad 2020-04-13)
- Fincher, Ruth. 2003. Planning for cities of diversity, difference and encounter. *Australian Planner* 40(1): 55-58. doi:10.1080/07293682.2003.9995252
- Florida, Richard. 2004. *Cities and the Creative Class [Elektronisk resurs]*. London: Taylor & Francis Group
- Franzén, Mats, Hertting, Nils & Thörn, Catharina. 2016. *Stad till salu: entreprenörsurbanismen och det offentliga rummets värde*. Göteborg: Daidalos
- Gabrielsson, Catharina. 2006. *Att göra skillnad: det offentliga rummet som medium för konst, arkitektur och politiska föreställningar*. Diss, Kungliga tekniska högskolan.
- Garrod, Guy., Willis, Ken. 1994. An Economic Estimate of the Effect of a Waterside Location on Property Values. *Environmental and Resource Economics* 4: 209-217. doi:10.1007/BF00692204
- Gehl, Jan. 2010. *Cities for People / Jan Gehl, Förord av Richard Rogers [Elektronisk resurs]*. Washington DC: Island Press.
- Gehl, Jan. 2017. *Livet mellem husene*. 7: uppl. Köpenhamn: Arkitektens forlag.
- Gerdtham, Ulf, Kjellsson, Gustav. 2011. *Mätning och analys av ojämlikhet i hälsa - Om konsten att mäta något utan att veta vad och hur*. Malmö: Malmö stad
- Harvey, David. 2011. *Ojämlikhetens nya geografi: texter om stadens och rummets förändringar i den globala kapitalismen*. Stockholm: Atlas.

- Helsingborg stad. 2010. *ÖP 2010*. Tillgänglig: <https://helsingborg.se/trafik-och-stadsplanering/planering-och-utveckling/oversiktsplanering/gallande-oversiktsplaner/oversiktsplan-2010/planhandlingar/> (Hämtad 2020-04-13)
- Holgersen, Ståle. 2015. Crisis and the post-industrial city. Or: Is Malmö building yesterday's city tomorrow, again? *Tijdschrift Voor Economische En Sociale Geografie*, 106(3): 231–245. doi:10.1111/tesg.12115
- Jacobs, Jane. 2005. *Den amerikanska storstadens liv och förfall*. Göteborg: Daidalos.
- Kovacic, Emina. 2016. Varför pratar alla om offentliga rum? *Sveriges Arkitekter*. [Blogg]. 19 oktober. https://www.arkitekt.se/varfor-pratar-alla-om-offentliga-rum/?fbclid=IwAR3iWB3FcLmOTYUB84Y8vdmBw36Fae9e6WCpfgggVx4YQyhqpH8_88oRYkg (Hämtad 2020-05-04)
- Latham, Alan, Layton, Jack. 2019. Social infrastructure and the public life of cities: Studying urban sociality and public spaces. *Geography Compass* 13(7): 1-15. doi:10.1111/gec3.12444
- Lees, Loretta. 2003. The Ambivalence of Diversity and the Politics of Urban Renaissance: The Case of Youth in Downtown Portland, Maine. *International Journal of Urban and Regional Research* 27(3): 613- 634. doi:10.1111/1468-2427.00469
- Lees, Loretta. 2004. Urban geography: discourse analysis and urban research. *Progress in Human Geography* 28(1): 101–107. doi:10.1191/0309132504ph473pr
- Lunds kommun. 2017. *Social Hållbarhet (PM17)*. Tillgänglig: https://www.lund.se/globalassets/lund.se/traf_infra/oversiktsplan/oplasmer/pm17_social-hallbarhet.pdf (Hämtad 2020-04-08)
- Lunds kommun. 2018. *Lunds kommuns översiktsplan*. Tillgänglig: https://www.lund.se/globalassets/lund.se/traf_infra/oversiktsplan/lunds-kommunoversiktsplan-del-1-planstrategi-antagen.pdf (Hämtad 2020-04-13)
- Madanipour, Ali. 1999. Why are the Design and Development of Public Spaces Significant for Cities? *Environment and Planning B: Planning and Design* 26(6): 879–891. doi:10.1068/b260879
- Malmö stad. 1990. *Översiktsplan för Malmö 1990 (GP1990)*. Tillgänglig: https://malmo.se/download/18.79d74aa716bc0fea8a69824/1565692090150/GP1990_inaktuell.pdf (Hämtad 2020-03-13)
- Malmö stad. 2014. *Malmöns väg mot en hållbar framtid - Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö*. Tillgänglig: https://malmo.se/download/18.3108a6ec1445513e589b90/141298327791/malmo%CC%88kommissionen_slutrapport_2014.pdf (Hämtad 2020-04-27)
- Malmö stad. 2018. *Översiktsplan för Malmö – Planstrategi*. Tillgänglig: https://malmo.se/download/18.270ce2fa16316b5786c16dcf/1527863990626/%C3%96VERSIKTSPLAN%20F%C3%96R%20MALM%C3%96_antagen_31maj2018.pdf (Hämtad 2020-04-13)
- Malmö stad, 2019a. FN:s Globala mål i Malmö. Tillgänglig: <https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Hallbar-utveckling/Malms-arbete.html> (Hämtad 2020-04-27)
- Malmö stad. 2019b. *Nyhamnens historia*. Tillgänglig: <https://malmo.se/Service/Varstad-och-var-omgivning/Stadsplanering-och-strategier/Stadsutvecklingsomraden/Nyhamnen/Nyhamnens-historia.html> (Hämtad 2020-04-27)
- Malmö stad. 2019c. *Statistikunderlag för Malmö*. Tillgänglig: <https://malmo.se/Fakta-och-statistik/Statistik-for-Malms-omraden.html> (Hämtad 2020-04-28)

- Malmö stad. 2019d. *Översiktsplan för Nyhamnen, Fördjupning av översiktsplan för Malmö* (ÖP2037). Tillgänglig: https://malmo.se/download/18.38c6709716cae2cad392c813/1577969982708/F%C3%96P_2037_Nyhamnen_antagen_20191219%20lowlow.pdf (Hämtad 2020-03-13)
- Mukhtar-Landgren, Dalia. 2006. Den delade staden - Välfärd för alla i kunskapsstaden Malmö. *Fronesis* (18): 120–132
- Nilsson, Ingvar. 2012. *Den ojämlika välfärden i Malmö ur ett socioekonomiskt Perspektiv*. Malmö: Malmö stad
- Region Skåne. 2010. *Skånes kreativa kapacitet – talang, tolerans och den kreativa klassen*. Tillgänglig: https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/skanes_kreativa_kapacitet.pdf (Hämtad 2020-04-16)
- Region Skåne. 2016. *Planera för människor, social hållbarhet kopplat till människor*. Tillgänglig: https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/temapm_final_web_lowres.pdf (Hämtad 2020-04-08)
- Rose, Gillian. 2001. *Visual methodologies: an introduction to the interpretation of visual materials [Elektronisk resurs]*. London: Sage Publications Ltd.
- SFS 2010: 900. *Plan- och bygglag*
- Simrishamns kommun. 2017. *Framtiden, Översiktsplan för Simrishamns kommun*. Tillgänglig: <https://en.calameo.com/read/005835921cf39865d9f96> (Hämtad 2020-04-13)
- SOU M 2011:01/2012/66. Delegationen för hållbara städer. *Femton hinder för hållbar stadsutveckling*.
- Tillväxtverket. 2017. *Utveckla svenska städer – planera för smart tillväxt* (Rapport 0234). Tillgänglig: <https://tillvaxtverket.se/download/18.41e101fd16561d403e5a6328/1535698709545/Utveckla%20svenska%20sta%CC%88der.pdf> (Hämtad 2020-04-16)
- Thörn, Catharina. 2006. Tecken på vad? Graffiti, nolltolerans och ytans politik. *Fronesis* (18): 170–176
- Tunström, Moa. 2009. *På spaning efter den goda staden: om konstruktioner av ideal och problem i svensk stadsbyggnadsdiskussion*. Diss, Örebro universitet.
- Valentine, Gillian. 2008. Living with difference: reflections on geographies of encounter. *Progress in Human Geography* 32(3): 323-337. doi:10.1177/0309133308089372
- Winther Jørgensen, Marianne. & Phillips, Louise. 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Appendix A

Förklaring av kodning

1. Utdrag från FÖP Nyhamnen	Utdrag baserat på sökning av begreppen <i>mötesplats</i> , <i>möten</i> , <i>mötas</i> . Stycken där orden återfanns kopierades och klistrades in i fyra olika tabeller. I första tabellen kodades begreppet <i>mötesplats</i> , i den andra kodades begreppen <i>möten/mötas</i> och i den tredje tabellen kodades utdrag som på något sätt behandlar interaktion och möten i staden. I tabell placerades ett stycke som plockats bort från analysen då användningen av begreppet <i>möten</i> inte inkluderade möten mellan människor.
2. För vem?	Kodat utifrån utdragen i kolumn nr. 1 för att förstå vem mötesplatsen/möten syftar till att gynna alt. användas av. Kodningen genomfördes 26/3 och 30/3 2020. Meningen som kodningen baserats på finns markerad i varje utdrag förutom när det inte gick att definiera vem man syftade till. Hela Staden För hela stadens invånare, malmöborna. Besöksnäring För turister eller invånare i regionen. Nyhamnens invånare För de framtida invånarna i Nyhamnen Näringsliv För någon form av näringsliv/kommers/service kopplat till privata aktörer. Odefinierat När det inte går att identifiera vem mötesplatsen/mötet syftar till att gynna eller användas av. Vid några tillfällen används odefinierat tillsammans med övriga kategorier eftersom utdraget i sin helhet inte definierar för vem.
3. Begrepp 26/3	En 1:a kodning genomfördes 26/3 2020. De begrepp som beskrev och omgav mötesplats/möten i utdraget valdes ut.
4. Begrepp 30/3	En 2:a kodning genomfördes 30/3 2020. De begrepp som beskrev och omgav mötesplats/möten i utdraget valdes ut.
5. Vad tillskrivs? 30/3	En 3:e kodning genomfördes 30/3 2020. Kodat utifrån vad som tillskrivs eller hur man kan förstå funktionen av mötesplats/möten. Egna begrepp och ord användes.
6. Vad tillskrivs? 31/3	En 4:e kodning genomförd 31/3 2020. Valde ut citat från kolumn 1 för att nå de specifika orden/meningarna som beskrev mötesplatsers/mötens funktion.
7. Tematisering av kodningen 22/4	Utifrån tidigare arbete med kodning av materialet genomfördes en tematisering där fyra teman uppkom som låg till grund för hur resultatet sedan skrevs fram.

Appendix B

Exempel på kodning

1. Utdrag från FÖP Nyhamnen	2. För vem?	3. Begrepp 26/3	4. Begrepp 30/3	5. Vad tillskrivs mötesplatser? 30/3	6. Vad tillskrivs mötesplatser? 31/3	7. Tematisering av kodningen 22/4
Mötesplatser ska skapa incitament för individer och grupper att vilja ta plats i stadsrummet, och att mötas med respekt (Malmö stad, 2019d, 37)	Odefinierat	“Incitament för att ta plats” “Mötas med respekt”	“Mötas med respekt”	Skapa incitament för individer och grupper att vilja ta plats och mötas med respekt	“ <i>skapa incitament för individer och grupper att vilja ta plats i stadsrummet, och att mötas med respekt.</i> ”	Mötesplatser, trygghet och respekt
För att göra stadsdelen attraktiv för malmöbor och turister att besöka ska ett brett utbud av mötesplatser skapas, såväl inomhus som utomhus (Malmö stad, 2019d, 37)	Hela Staden Besöksnäring	“Malmöbor” “Turister” “Inne och ute”	”brett utbud”	Skapar attraktivitet för malmöborna och turister	“ <i>en mötesplats för hela Malmö och regionen.</i> ”	Mötesplatser och attraktivitet.
Kajer ska utformas så att de blir mötesplatser vid vatten, exempelvis genom att anlägga trappor och ramper ner till vattnet. Barriärer för höga havsvattenstånd vid befintliga kajer kan ges flera funktioner och fungera som gestaltungsselement (Malmö stad, 2019d, 30)	Odefinierat	“Utformning”	“Utformas” “Gestaltungsselement”	Fungera som gestaltungsselement	“ <i>fungera som gestaltungsselement.</i> ”	(O)definierbara mötesplatser
Bostäder, arbetsplatser, samhälls- och kommersiell service, plats för fritidsaktiviteter och rekreation ska lokaliseras så att närhet mellan olika funktioner uppnås. God tillgång till gång- och cykelvägar och kollektivtrafik ska göra det tryggt och enkelt för kvinnor, män, flickor och pojkar att röra sig i och till stadsdelen. Ett brett utbud av jämställda mötesplatser ska tillskapas (Malmö stad, 2019d, 36)	Nyhamnens invånare Näringsliv Odefinierat	“Jämställda” “Fritidsaktiviteter” “Rekreation”	“Närhet” “Jämställda”	Ska vara jämställda	“ <i>jämställda mötesplatser ska tillskapas</i> ”	Mötesplatser och social hållbarhet

Appendix C

Nyckelbegrepp

Teoretisk förklaring

Den entreprenöriella staden

Den entreprenöriella staden är ett begrepp som syftar till hur styrningen av städer har förändrats i och med att städer blivit en del av en världsekonomi som kräver att städer konkurrerar med varandra för att locka kapital. I detta har platsmarknadsföring den privat-offentliga samverkan fått en viktig roll vilket innebär att makten över staden har breddats och staden har blivit ett upplevelsecentrum vars främsta syfte är att skapa tillväxt (Harvey, 2011).

Den kreativa klassen

Den kreativa klassen består av högutbildade och kreativa människor som genom sin entreprenöriella förmåga kan skapa ekonomisk tillväxt. Därför måste staden hitta vägar för att attrahera dessa vilket är genom att skapa och marknadsföra platser som är toleranta, mångfacetterade och erbjuder högintensiva upplevelser (Florida, 2004, 38).

Parallella möten

Parallella möten kännetecknar möten som sker i staden när man hör och ser andra människor, det blir en form av social aktivitet (Gehl, 2017, 11). De parallella mötena är väsentliga för inspiration, trygghetspridning och attraktivitet i staden (Gehl, 2017, 14). Ytliga kontakterna vars möten kan tolkas som triviala fyller en funktion eftersom de skapar en gemenskap och familjekänsla i närområdet som leder till tillit och trygghet mellan medborgarna (Jacobs, 2005, 80; Fincher, 2010, 57).

Parallella liv

Parallella liv är ett kritiskt begrepp som står i kontrast till parallella möten. I staden lever vi parallella liv där vi sällan rör oss socialt eller fysiskt över gruppgränser i det offentliga rummet vilket gör att meningsfulla möten inte uppstår. Även om vi bor i ett mångkulturellt och socialt blandat område innebär det inte att vi umgås över gruppgränser (Amin, 2002, 968). Begreppet utgår från att ett möte inte enbart existerar av att två personer eller grupper befinner sig på samma plats vid samma tidpunkt (Amin, 2002; Latham och Layton, 2019; Valentine, 2008).

Meningsfulla mötet

Det meningsfulla mötet kan förstås som ett möte som kan generera respekt och tillit mellan grupper (Valentine, 2008, 325). Genom att skapa platser som kan förstås som *social infrastruktur* (Latham & Layton, 2019) eller *micro publics* (Amin, 2002) där det gemensamma intresset är knutpunkten och man ses vid upprepade tillfällen kan interkulturell förståelse skapas. Det viktiga är att mötet bygger på intresse och frivillighet och att det finns en medvetenhet om att mötet likväl kan resultera i starkare fördomar (Amin, 2002).

Exempel från empirin

Utformning av offentliga stadsrum, trafikmiljöer, bostadsgårdar och arkitektur samspelar för att skapa en stadsdel som inbjuder människor att vistas i, röra sig i och mötas i. Nyhamnens centrala läge motiverar en hög urban täthet vilket ger underlag för service, handel och besöksnäring (Malmö stad, 2019d, 30).

Nyhamnen ska komplettera Malmö med en attraktiv och nyskapande stadsmiljö med hög intensitet där människan står i fokus. Målet är att skapa en jämställd och jämlik stadsmiljö med mötesplatser som involverar alla människor (Malmö stad, 2019d, 6).

Huvudgator ska gestaltas så att de får en samlande funktion där många människor i rörelse ger både trygghet och underlag för kommers och service (Malmö stad, 2019d, 20).

Att bidra till en känsla av trygghet innebär bland annat att skapa orienterbarhet och överblick och att kvarter och gårdsmiljöer utformas för att stimulera till gemenskap, grannkontakt och tillit. Det kan uppnås genom mänskliga mått som stödjer samtal och möten, ett gott mikroklimat och ljusförhållanden som bidrar till välbefinnande och tydliga gränser mellan offentligt, halvprivat och privat (Malmö stad, 2019d, 20).

Återbrukscentraler i staden kan förbättra service och tillgänglighet till en hållbar avfallshantering. Kvartersnära återbrukscentraler kräver mindre plats än en konventionell och vänder sig i större utsträckning till dem i närområdet. Närheten gör det enkelt att nå en återbrukscentral till fots och med cykel. Förutom att bli av med avfallet utgör återbrukscentraler en plats för återbruk och kunskapsöverföring – en ny naturlig mötesplats skapas (Malmö stad, 2019d, 50).